

Neprikliaušoma LITHUANIA

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa

Už išlaisvinimą Lietuvos!
Už ištikimybę Kanadai!

FOR LIBERATION OF LITHUANIA!
FOR LOYALTY TO CANADA!

Nr. 20 (86)

KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1948 m. LAPKRIČIO (NOVEMBER) MĖN. 5 D.

PRICE 10c.

VIII METAI

Valstybes sekretorius Gibson apie tremtinius

Kanados valstybės sekretorius Colin Gibson spalio mėn. 7 d. "The Kinsmen Club", Hamiltone, laikė paskaitą apie naujai atvykusių tremtinių iš Europos asimiliacijos problemą.

Paskaitoje prelegentas pateikė labai blaivių minčių "naujų kanadiečių" reikalą. Jis atmetė pažūrą, kad ateiviai turi atsizadėti savo kalbos, papročių, tautinio meno ir tapti "anglosaksais". Pripažindamas, kad jiems reikia pramokti anglų ar prancūzų kalbas, jis didelę atsakomybę tuo reikalu uždeda vietinėms Kanados bendruomenėms ir organizacijoms, kurios turinčios sudaryti mokymuisi sąlygas. Darbdaviai turį naujokus sutikti ne kaip "DP's", "Wops", "Dagos", "Polacks" arba "Those foreigners out in the shop", bet kaip prityrusius ir darbą žinančius darbininkus. Jie turį būti priimti į bendruomenę ir iš anksto jiems sudaromos sąlygos tapti gerais šio krašto piliečiais.

Valstybės sekretorius Gibson išgyrė tautinių organizacijų darbą ir kvietė jas glau-

džiam bendradarbiavimui su Canadian Citizenship Branch, kuri sukurta specialiai šio darbo koordinavimui ir visapusiškai pagalbai. Citizenship Branch leidžia specialų informacijos biuletinį ir visą eilę brošiūrų įvairiomis kalbomis aktualiais ateiviams klausimais.

Valstybės sekret. Gibson savo paskaitą užbaigė kviesdamas visus kanadiečius ir ateivius sujungtomis jėgomis dirbti savo ir šio krašto gerbūviui.

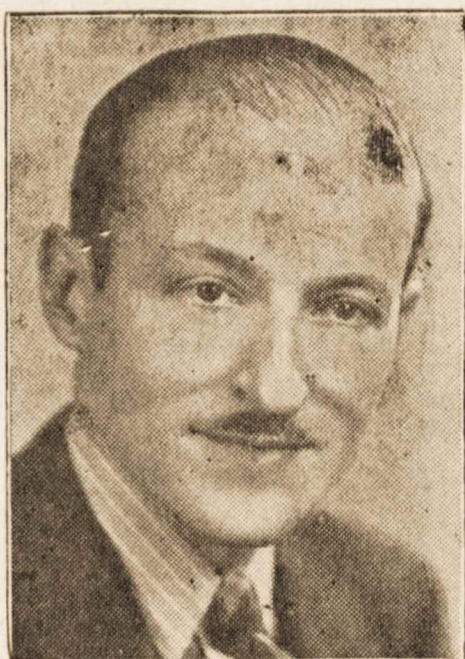
MANDŽURIJĄ UŽĖMĖ KOMUNISTAI

NANKING. Paskutinis tautinės kiniečių vyriausybės atsparos punktas Mandžūrijoje — Mukdenas, perėjo į komunistų rankas. Mandžūriją gynusi armija suskaldyta ir atkirsta. Daug amerikietiškos kilmės ginklų ir maisto parkluiavo į komunistų rankas. Išibėgėjusios komunistų armijos grąšina Šiaurės Kiniją. Amerikiečiai pataria savo piliečiams apleisti Šiaurės Kiniją.

Mukdeną japonai išugdė į didžiausią pramonės centrą. Toliai didelis smūgis gen. Chiang, nuo kurio net susyrvavusios tautinės vyriausybės ir jo paties pozicijos valdžioje. Lapkričio mėn. 1 d. tautinės vyriausybės lėktuvai bombardavo Mukdeną jau kaip komunistų miestą. Kova eina toliau.

ZYDAI ZYGIUOJA

HAIFA. JT atstovams Palestinoje nebesiseka išlaikyti paliaubas. Prasidėję kovos vystosi toliau. Israelio daliniai pasistūmėjo apie 500 kv. mylių Lebanono link, užėmė visą Galilėją ir peržengė Lebanono sieną.

Paul Emile Cote, Verdun-Lassalle Parlamento atstovas, parlamentarinis Darbo ministro sekretorius, dabar paskirtas atstovauti Kanadą 107-toje Tarptautinėje Darbo Organizacijos konferencijoje, Ženevoje, Šveicarijoje, kuri įvyks lapkričio mėn. 29 d. ir gruodžio mėn. 10 d. laikotarpyje. Jis išvyksta į Šveicariją lapkričio mėn. 6 d. Pažymėtina, kad p. Cote yra didelis lietuvių draugas, dalyvavęs daugelyje minėjimų ir pobūvių.

Trumanas - vel JAV Prezidentas

HARRY S. TRUMAN

Lapkričio mėn. 2 d. JAV rinkimai atnešė visišką laimėjimą demokratų partijai — prezidentūroje, kongrese, atstovų rūmuose ir gubernatūrose.

Amerika yra Vakarų demokratijų nugarokaulis, todėl visas pasaulis rinkimus sekė su didžiausiu susidomėjimu.

Prezidentas Trumanas per rinktas sekančiam valdymo periodui. Rinkiminės kovos įkarštį pavaizduoja abiejų varžovų į prezidentus padarytos kelionės ir laikytų paskaitų skaičius. Nežiūrint įtemptos tarptautinės padėties, Trumanas (Demokr.) padarė 22.000 mylių kelią ir pasakė 272 kalbas, o Dewey — 16.000 mylių ir pasakė 171 kalbą. Tru-

MARSHALLIS ATSISTATYDINS?

PARYŽIUS. Amerikos JT delegacijos gerai informuoti sluoksniai praneša, kad Valstybės sekretorius Marshallis atsistatydins nuo 1949 m. sausio mėn. 20 d. nežiūrint prezidento rinkimų išdavų.

Pats Marshallis tuo reikalu nieko dar nėra pareiškęs.

VIŠINSKIS UŽTRENKĖ DURIS

PARYŽIUS. Višinskis Atominės energijos komisijoje pareiškė, kad joks susitarimas dėl atominės energijos kontrolės neįmanomas, nes tarptautiniai inspektoriai būtų ne kas kitas, kaip šnipai Sovietų Rusijoje. Tuo būdu užtrenktos paskutinės durys bet kuriam susitarimui ginklavimosi lenktynių reikalu.

IRO APMOKA KELIONĘ

Nepatikrintomis žiniomis IRO apmoka kelionę tų asmenų šeimoms, kurie į Kanadą atvyko pagal sutartis.

Montreale IRO apmokėjo kelionę keletai šeimų mergaičių, kurios dirbo ligoninėse. Jos buvo kvietę savo šeimas bendra tvarka — su pažadu apsimokėti kelionę. Pačiu paskutiniu momentu, IRO, 106 Sparks Street, Ottawa, Ont., biuras pranešė, kad jų šeimoms kelionę iki Halifaxo apmoka IRO, o jos turi apsimokėti tik kelioną nuo Halifaxo iki paskyrimo vietos.

Demokratai laimejo rinkimus

nui laimėjimą atnešė jo puolamoji taktika. Ypatingai jis puolė kongresą, kuriame daugumą turėjo respublikonai, vadindamas jį "antruoju blogiu Amerikoje" ir net "idiotišku". Kongresas nebuvo palankus Trumano programai ir todėl dėl įstatymų ėjo nesibairiantį ginčai.

Balsavimo rezultatai:

Prezidento:

Trumanas (Dem.) — laimėjo 27 valstybėse ir gavo 18.296.819 balsų, kuriais išrinkti 279 elektoriai prezidento rinkimų kolegijon. Kolegiją sudaro 531 elektorius, taigi daugumai sudaryti reikia 266 balsų.

Dewey (Resp.) — laimėjo 17 valstybių, gavo 16.743.387 balsus ir 214 elektorių.

Thurmond (Dešinieji) — laimėjo 4 valstybėse, gavo 745.293 balsus ir 38 elektorius.

Wallace (Progresistai) — nelaimėjo ne vienoje valstybėje, gavo 852.183 balsus, bet neišrinktas ne vienas elektorius.

Senate (pirinkti 32 senatoriai):

Demokratai — 54.

Respublikonai — 42.

Buvusių senatų kontroliavo respublikonai 51 vieta prieš 45.

Atstovų rūmuose (435 atstovai):

THOMAS E. DEWEY

Demokratai — 229,
Respublikonai — 205,
Amer. Darbo Partija — 1.

Buvusius rūmus kontroliavo respublikonai su 243 atstovais prieš 185. Be to, dar buvo du Amer. darbo partijos atstovai ir 5 laisvos vietos.

Siuose rinkimuose visiškai subankrutavo naujosios Wallace progresistų partijos triukšmas už pro-sovietinę politiką.

Demokratų laimėjimas Europoje sutiktas palankiai. Tikimasi, kad dabar bus pagreittintas Marshallio plano vykdymas ir Vakarų Europos apginklavimas. Rusai laikosi indiferentiškai ir skaito, kad bet kurio iš dviejų kandidatų išrinkimas jau yra reakcionierių laimėjimas.

A.A. Dr. JURGIS ŠAULYS

Paskutinieji mohikanai žengia į kapus, tars kiekvienas, išgirdęs apie mirtį vieno iš valstybės kūrėjų, buvusio Valstybės Tarybos nario ir diplomato Dr. J. Šaulio. Tai buvo vienas iš 20 pasirašiusių 1918 m. vasario 16 d. aktą. Jų liko nedaug. Lašvų berods tėra vos du, trys kenčia Sibire. Vienas pereitais metais iš Sibiro grįžo į Lietuvą, o vienas pasisekė visą laiką išlikti savajam krašte.

A.A. Jurgis Šaulys gimė 1878 m. balandžio 23 d. Balseņu kaime, Švėkšnos valsčiuje. Nuo pat jaunystės jis įstraukė į visuomeninę veiklą ir uoliai dalyvavo lietuviškoje spaudoje — Varpe, Vilniaus Žiniuose, Visuomenėje, Aušrinėje, pats leido Klaipėdos Žinias.

Gyvai dalyvavęs valstybės kūrimo darbe, vėliau a. a. J. Šaulys dirbo užsienių reikalų ministerijoje, buvo įgaliotu ministru Berlyne, Varšuvoje, Romoje ir pagaliau Šveicarijoje, kur po ilgos ligos ir mirė š.m. spalio 18 d. Luganoje. Atsimenam kaip mus visus sukrėtė, kai Sovietams pataikau ti užsimojusį Šveicarų vyriausybė atėmė jam diplomato prerogatyvas.

A. a. J. Šaulys buvo ne vien publicistas — laikraštininkas ir išprusęs diplomatas, bet ir didelis mokslo mylėtojas. Jo liuanistinė biblioteka be abejo

buvo geriausia ir didžiausia iš visų buvusių už Lietuvos ribų. Jo Lietuvos kartografijos rinkinys neturi lygaus. Šių rinkinių turty likimu velionis jau senai rūpinosi. Jo svajonė pergabenti savo rinkinius kur į saugesnę vietą, betgi, deja, nebuvo įgyvendinta dėl eilę metų užsitęsusių politinių audrų.

Mylėjęs savo kraštą ir visą gyvenimą dirbęs jo labui, velionis Dr. J. Šaulys mirė liūdną momentu, negalėdamas savo tėvynės nė aplankyti. Tebus lengva jam Šveicarijos žemė, kur jis kadaise studijavo ir eilę metų atstovavo savo valstybę. A. Š.

SPAUSDINAMI "NEPR. LIETUVOS" ŠĖRAI

"Nepr. Lietuvos" įstatų registravimą atlikęs advokatas p. Beique prisiumtė b'vės šerų pavyzdį. Šėrai jau spausdinami. Už dviejų savaičių įvyks pirmas oficialus bendrovės steigėjų posėdis, kurio metu bus įteikti steigėjams įregistruoti įstatai, antspaudas, užvestos atatinamos knygos ir t. t.

Nuo to momento galės būti pradėtas tikrųjų šerų parduvinėjimas.

„Nepr. Lietuvos“ vėjus

1948. XI. 15 - 1949. I. 15.

Nepaskelbtas bet spontaniškas „Nepr. Lietuvos“ vėjus šių metų pradžioje įgalino išlaikyti laikraštį ir davė impulsą suorganizuoti savą spaustuvę. Žymi sunkumų dalis kartu su spaustuvės sukūrimu jau nugalėta. Techniškos spausdinimo sąlygos leisti laikraščiu pasirodyti kas savaitę, tačiau visas reikalas sukasi apie lėšas.

Lig šiol „Nepr. Lietuvą“ leidžia du žmonės: vienas redaktoriaus darbu, kitas techniškam rinkimo ir spausdinimo darbu. Administratorius tebėra neapmokamas ir dirba tik po savo darbo įmonėje. Bendradarbiams honorarai ne mokami. Laikraščio lankstymas atliekamas talkos būdu.

Anksčiau redakcija ir administracija jokio atskiro kampeio neturėjo, o dabar tilpsta bendroje patalpoje su spaustuvės mašinomis. Tik šitaip susispaudus buvo galima ne tik išlaikyti laikraštį, bet dar ir prisidėti prie didelių spaustuvės kūrimo išlaidų.

Ko trūksta „Nepr. Lietuvos“ tobulėjimui?

Jeigu dviejų žmonių užteko dvisavaitinio laikraščio leidimui, tai darosi visai neįmanoma norint jį išleisti kas savaitę. Tuo labiau, kad laikraštis atlieka ir informacijos biuro pareigas. Ir kokias reikalias nesiteiraujama. K.L.T. organizaciniai reikalai, imigracija, įvairūs blankai, draudimai, darbo reikalai, paieškojimai, laiškų persiuntimas ir t.t. vis tai šalutiniai darbai, kuriuos reikia atlikti šalia laikraščio redagavimo ir spausdinimo. Užtat nenuostabu, jei dažnai suvėluojama su laiškų atsakinėjimu, jei laikraščio išsiuntimas šlubuoja, jei pati laikraščio informacija ir turinys netobulėja taip greit, kaip kad to norėtume.

Eilė kitų darbų laukia savo eilės. Reikia patobulinti spaustuvę išsigyjant gerą lietuvišką šriftą, nes dabartinis yra sulipdytas iš kelių fondų ir todėl raidės nevienodos ir nepakankamas jų skaičius. Reikia nedidelio presos blankams, kortelėms, programoms spausdinti, kas galėtų duoti šalutinių pajamų. Pagaliau reikia baigti mokėti skolas už mašinas ir inventorių.

Savaitinė „NL“ — šio vėjus tikslas

„NL“ darbo baras dar patalpiamas, kai bus sudarytos jai leisti normalios sąlygos. Savaitinė „NL“ yra šių metų vėjus tikslas. Leidėjai tikisi netrukus ištesėti tą pažadą, kuris, deja, negalėjo būti ištesėtas bemaž per visus metus. Ryžiamiesi tam žygiui mes tikimės, kad visa Kanados lietuvių visuomenė, dar nenuėjusi su Lietuvos okupantų garbintojais, vieningai parems „NL“ pastangas prenumeratorių ir aukomis.

I vėjus programą įeina:

- „Nepriklausomos Lietuvos“ platinimas,
- Laikraščio naudai vakarų, koncertų, loterijų, vakarienių ir kitų pobūvių ruošimas,
- Aukų ir
- Skelbimų rinkimas.

Visi Kanados Lietuvių Tarybos skyriai, Lietuvių klubai ir kitos „Nepr. Lietuvos“ minčiai pritariančios organizacijos bei lietuvių tremtinių stovyklos prašomos skubiai pakviesti ar išrinkti vėjui praversti komitetas arba pavienius asmenis ir jų adresus pranešti „NL“ administracijai. Taip

pat kviečiami pavieniai platintojai savanoriai. Platintojams bus tuojau pat pasiūstos smulkesnės instrukcijos, kvitų knygutės platinimui, aukų lapai ir t.t. Kanadoje įprasta, kad ne skaitytojai ieško laikraščio, bet laikraštis ieško skaitytojų. Užtat platintojų ir aukų rinkėjų uždavinys — kiekvieną lietuvių sutikti ir pakalbėti su juo asmeniškai. Kur vienam neįmanoma tautai padaryti, ten reikia susirasti talkininkų — platintojų ar pasidalinti miestus rajonais.

Apie platinimo pasiekimą visuomenė bus informuojama per laikraštį.

Platintojams numatoma paskirti premijas, kurių pobūdis ir skaičius bus paskelbtas vėliau.

Garbės prenumeratoriai

Labai daugelis tautiečių kartu su prenumeratoriais prisijungia „NL“ ir aukų. Nuo šių metų „NL“ užveda Garbės Prenumeratorių sąrašą: visi, kurie užsakydami laikraštį 1949 m. vietoje normalios \$3.00 prenumeratos įmokės \$10.00 arba daugiau, bus įtraukti į laikraščio garbės prenumeratorius ir jų pavardės bus skelbiamos kiekvieno 1949 metų ketvirčio „NL“ pirmame numeryje.

Kas iš garbės prenumeratorių ar aukotojų dėl kurių nors priežasčių nenorėtų, kad jų pavardė būtų skelbiama laikraestyje, tas turi apie tai pareikšti įmokėdamas garbės prenumeratorių arba pranešti laišku laikraščio administracijai.

Užsakykite „NL“ tremtiniams užjūryje

„NL“ gauna daugybę laiškų iš vairių Europos valstybių, Britanijos ir net Australijos, kuriuose prašoma siuntinėti laikraštį, tačiau apgalvėstai, kad dėl lėšų stokos ar dėl pinigų išsiuntimo suvaržymų negali už laikraštį atsilyginti. „NL“ ir taip kelius šimtus egz. siunčia veltui į Vokietiją ir kitus kraštus tremtiniams. Ji nebėgali patenkinti visų prašančiųjų. Ateikite į pagalbą Tamstos, gyvenantieji Kanadoje. Užsakykite laikraštį savo giminėms, draugams ar pažįstamiems užjūryje. Jiems tai bus didelė Kalėdinė dovana.

Broliai Amerikiečiai!

Didelėmis idealistų pastangomis Kanadoje gimė antikomunistinis laikraštis, kuris pamažu radikaliai pakeičia Kanados lietuvių bendruomenės veidą. Tačiau jo kelias nelengvas. Tamstos, amerikiečiai, esate vyresnieji mūsų broliai. Jums nevistiek, kuriuo keliu nueis besiorganizuojanti Kanados lietuvių bendruomenė. Užtat sekite jos gyvenimą, remkite jos kovą. Vienintelė tam priemonė yra „Nepr. Lietuvos“. Prenumeruokite ir platinkite ją tuo pačiu stiprybe, kurią prieš Kanados raudonuosius ir prieš okupantus Lietuvoje.

Neužmirškime!

Neužmirškime, kad spauda yra pats efektingiausias ginklas, kad tik per spaudą mes galime sėkmingai kovoti dėl savo kultūros, dėl savo tautinės sąmonės, kurią migdo komunizmo nuodai, ir kad tik savas laikraštis įgalina sustiprinti savas organizacijas, leisti turėti greitą ir pigią informaciją ir padeda ginti savo interesus viešumoje. Tiems uždaviniams reikia stipraus, o

ne vos vegetuojančio laikraščio. Didžioji darbo dalis jau atlikta. Jeigu per pusę metų pavyko suorganizuoti spaustuvę ir perkelti į ją laikraščio spausdinimą, tai jau daug lengviau darbą užbaigti, tai yra, sudaryti reikiamas lėšas laikraščio leidimui ir tobulėjimui.

Nelikime abejingi „Nepr. Lietuvos“ vėjui! Kiekvienas senas skaitytojas raskime bent vieną naują. Tik vieningai dirbdami išspręsimė lietuviškos spaudos problemą Kanadoje.

Pr. Rudinskas,

„Nepr. Lietuvos“ Redaktorius

NAUJAS SKAUTŲ BŪRELIS

V. sklt. skauto vyčio J. Matulaičio pastangomis Toronto įsteigta skautų vyčių (vyčiai yra suaugę skautai) būrelis, kuris pavadintas „Lituanica“ vardu. Būrelio vadovas yra iniciatorius J. Matulaitis. Būreliui priklauso 16 vyrų.

Tai jau antras sk. vyčių būrelis Kanadoje.

Šis būrelis kartu su Toronto skautėmis jau spėjo surengti pasirodymų — laužą.

KANADOS LIETUVIŲ TARYBOS SKYRIAI

1. **Montreal, Que.**, Kanados Lietuvių Centro Taryba, 2576 Sheppard Street, Montreal 24, (kartu Montrealo skyriaus valdybos ir pirmininko J. Juškevičiaus adresas).

2. **Hamilton, Ont.** K.L.T. skyrius, e.o. P. Vilmonis (pirm.), 199 Terrie Street, Hamilton, Ont.

3. **Kirkland Lake, Ont.** K.L.T. skyrius, e.o. Jonas Juodgudis (sekret.), 26 Main Street, Kirkland Lake, Ont.

4. **Longlac, Ont.** K. L. T. skyrius, e.o. G. Indreika (įzd.), e.o. Longlac Paper & Pulp Co., Ltd., Longlac, Ont.

5. **London, Ont.**, K.L.T. skyrius, e.o. Petrauskas (sekret.), 156 Horton Street, London, Ont.

6. **Matachewan, Ont.** K.L.T. skyrius, e.o. P. Laurinaitis (pirm.), e.o. Matachewan Cons. Mines Ltd., Matachewan, Ont.

7. **Moore Lake, Ont.** K. L. T. skyrius e.o. Br. Katilius (pirm.) e.o. Atlas Construction Co., Moor Lake, Ont.

8. **Perth, Ont.** Įgaliotinis Br. Dirsė, Bathurst Feldspar Mines, Ltd., R.R. 7, Perth, Ont.

9. **Rodney, Ont.** K.L.T. skyrius, e.o. Antanas Miškinis (sekret.), R.R. 3, Rodney, Ont.

10. **Rolphon, Ont.** K. L. T. skyrius, e.o. K. Aperavičius

(pirm.), e.o. HTPC, Camp 1-B, 13, Rolphon, Ont.

11. **St. Catharines, Ont.** K.L.T. skyrius, e.o. V. Venekus (sekret.), 42 Page Street, St. Catharines, Ont.

12. **Sault Ste. Marie, Ont.** K.L.T. skyrius, e.o. D. Virbickas, 178 Lether Street, Sault Ste. Marie, Ont.

13. **Sudbury, Ont.** K.L.T. skyrius, e.o. J. Beržinskas (pirm.), 368 Montague Street, Sudbury, Ont.

14. **Toronto, Ont.** K.L.T. skyrius, e.o. P. Štuopis (sekret.), 53 Oakwood Ave., Toronto 10, Ont.

15. **Welland, Ont.** K.L.T. skyrius, e.o. Povilas Tamulėnas (pirm.), Staff House, The Empire Cotton Mills, Welland, Ont.

16. **Val d'Or, Que.** K.L.T. skyrius, e.o. St. Bakšys (pirmininkas), P.O. Box 794, Val d'Or, Que.

17. **Winnipeg, Man.** K.L.T. skyrius, e.o. M. Januška (sekret.), 137 Langside Street, Winnipeg, Man.

18. **Vancouver, B. C.** K.L.T. skyrius, e.o. J. Urbonas (įzd.) 1001 Kingsway, Vancouver, B. C.

Laiškus rašant vietoje K.L.T. skyrius, geriau rašyti angliškai: Lithuanian League of Canada.

Nesvara ir skurdas emigr. stovyklose

Skleidžiami deportacijos gasdinimai

Šitokių antgalvių, pirmame puslapyje didžiausiomis raidėmis pasirodė gan ilgos straipsnis 24 puslapių Winnipeg Tribune" š.m. spalio mėn. 18 d. Nr. 249. Kadangi straipsnyje minimose stovyklose randasi nemažas skaičius ir mūsų tautiečių ir jame iškelti nenormalumai yra bešališko asmens — paminėto dienraščio reporterio Mr. Bruce Larsen, todėl laikytini tikrais, dėl jo svarbumo patiekiu miltiems skaitytojams vertimą beveik ištisai.

DP, farmų darbininkai gyvena skurde ir nešvaroje faktiškai privalomo darbo stovyklose tik 60 mylių nuo Winnipeg, pradeda savo reportažą Mr. B. Larsen.

Stovyklos pagal jų gyventojų apsakymus yra blogesnės, negu DP stovyklos Vokietijoje. Darbininkai sako, kad jie bijojo protestuoti dėl šių sąlygų, ses jie gavo grėšimimus iš Žemės ūkio Departamento, kad priešinimasis gali vesti prie deportacijos iš Kanados. Šie faktai viename patikrinime išnešė į šviesą gyvenimo ir darbo sąlygas, duotas išviettinties asmenims Manitobos eukrinųjų runkelių laukuose.

Fred J. White, Apygardos inspektorius Nedarbingumo Apdraud. Komisijoje šiandien patvirtino, kad stovyklos buvo lankytos prieš 12 mėnesių ir sąlygos buvo rastos priešingos Manitobos sveikatos departamento reikalavimams.

Jis pareiškė, kad Manitobos Sugar Co prekybos agentų buvo padaryti pasiūlymai eukrinųjų runkelių augintojams ir DP ir kad tie pasiūlymai sąlygų pagerinimui buvo pasiekti.

„Legaliai mūsų departamentas negali pataisyti šių supuvusių sąlygų“, pareiškė Mr. White. „Bet mes klydome morališkai, nematydami, kad šios stovyklos buvo blogos ir šiais metais.“

Išviettintieji asmenys yra nauji Kanados imigrantai, dirbantieji po Manitobos ūkių pagalbos tarnybos priežiūra.

Jie buvo atvežti į Kanadą pagal International Refugee Organisation išskirtymui i rajonus per National Employment Service. Pagal specialų susitarimą šie darbininkai buvo perduoti Manitobos valdžiai, kuri sutiko juos aprūpinti darbu vienerius metus ir būti atsakinga dėl jų socialinės apsaugos.

Trys šimtai dvidešimt penki DP dirba eukrinųjų runkelių laukuose jau penkios savaitės laiko.

Laikraščio korespondentas stovyklose rado:

1) Šešiasdešimt penki vyrai gyvena 3-jose smalinio popierio būdose, kartu su pelėmis ir lovos vabalais arti Emersono.

2) Sanitariniai ir skalbimo si įrenginiai primityvūs ir nepatenkinami.

3) Menki ir nešvarūs blankietai — viena pora vyrų.

4) Menka barakų konstrukcija praleidžia vėją.

5) Vienas geležinis pečiukas skirtas būdos apšildymui 21 asmeniui.

6) Maistas pakankamas kiekybės, bet menkos kokybės atžvilgiu. Kėriminių suskylėtos dešros sudaro mėsos daavinį, sako dviejų stovyklų darbininkai.

7) Išviso uždriba darbininkas 3 dolerius 50 centų į dieną, iš kurių atskaito 1 dolerį už maistą ir 25 centus už butą, mediciną, muilą, rūbus ir kitokius reikmenis.

8) DP vyrai, kurie nori tapaj kanadiečiais neturi sąlygų mokytis angliškai.

Visi vyrai kalbėję su „Tribune“ reporteriu gyvena baimėje, kad gali būti grąžinti į Europą. Jie bijodami grėšinių davė mažai informacijų.

Keletas vyrų gavo laiškų, kurie taip skambėjo: „Kiekvieną kartą, kai tu priešinsie-

si dėl sąlygų, tas bus atžymėtas ant tavo kartotekos Ottavojėje ir jeigu tu pasidarysi negeistas pilietis, tu čia nebūsi reikalingas. Visą laiką laivai važiuoja į Europą...“ Vienas toks laiškas randasi „Tribune“ laikraščio redakcijoje. Jis turi „N. House, supervisor, Farm Help Service, Melita, Man.“ parašą.

Nathan House of Melita, man sakė šiandien, kad jis yra to laiško rašytojas. Jis sakė: „DP buvo pasiūsti javų derliaus nuėmimui aiškiai žinodami, kad jie turės grįžti eukrinųjų runkelių nuėmimui vėliau, kaip spalio mėnesio 25 dieną. Jie turės apmokėti savo transporto išlaidas. Kai kurie iš jų norėjo pasilikti prie javų derliaus nuėmimo ir toliau, jei valdžia nemokės jų transporto išlaidų. Aš šį reikalą apsvaščiau su Manitoba Farm Help Service biuru Winnepege ir buvau patartas parašyti tokį laišką“.

Kai tas laiškas buvo parodytas Apygard. inspektoriumi, Mr. White, jis pasakė: „Mūsų departamentas visiškai nepritaria tokiems laiškam“. National Employment Service Inspektoriaus 1947 m. rugpiučio mėn. raporte sakoma: „Nėra kalkių ir dezinfektantų lauko išvietėse, netinkamas geriamas vanduo; nėra apsaugos ant langų ir durų nuo moskitų; moskaitai veisiasi čia pat pelkėse šalia gyvenamos vietovės. Geras, bet blogai tvarkomas maistas, varlės maudosi plaurnamam vandeny“.

Mr. White pareiškė, kad tokios sąlygos neturėtų būti leistos Kanadoje. Jis sakė, kad šitie vyrai turėtų gauti galiomybę įrodyti savo vertę kur nors kitur.

Mes pradėjome galvoti.

Vienas darbininkas Emerson'e buvęs četnik su generolu Michailovič Jugoslavijoje sa-

(Nukelta į 4 psl.)

KANADOJE IR PASAULYJE

LIETUVĘ VARGINA DEPORTACIJOS BYLA

Ponia Agnes Deikienei, 57 metų, 8102 So. Nashville ave., Oak Lawn, buvo iškelta deportacijos byla.

Pirmesniame apklausinėjime moteris prisipažino, kad ji priklausė komunistų partijai nuo 1924 iki 1928 metų. Dėl to jai tapo iškelta deportacijos byla.

Moteris aiškina, dar ji nežinojusi ką ta organizacija reiškia. Ji sakosi įstojusį komunistų partijai su viltimi daugiau kostumerių patraukti į jos vyro mėsine.

Tačiau pasiaiškinimas bylos nesustabdė ir šiomis dienomis moteriškės byla yra imigracijos inspektoriaus John J. McWhorter žinioje. Ponia Deikiene apsiėmė ginti Pearl M. Hart, progresyvių (Wallace) partijos kandidatas į vyriausią Čicagos Muncipalio Teismo teisėją.

Be Deikienės, dar kiti trys asmenys turi vargo ryšium su deportavimo bylomis. Jų tarpe yra ponė Antonette Siuba, 40 metų, 912 North Wood Street, Chicago.

Patariama adv. Hart, ponė Deikiene atsisakė liudyti inspektoriaus McWhorter apklausinėjime.

„Naujienos“.

800 PABEGĖLIŲ Į JAV

Spalių 22 d. JAV kariškas transportlaivis „Gen. Black“ išplaukė iš Bremerhaveno į JAV su pirmu DP transportu pagal naujai priimtą „Displaced Persons Act“. Jiems kelionė žada galą 10 metų „Odisėjai“, per kurią jie buvo medžiojami po Europos kontinentą įvairių vyriausybų. Kiekvienas gali pasiimti 200 svarų bagažo, specialistai dar po 300 svarų frankių. Daugelis jų turės pakeisti gyvenimo būdą, kaip pavyzdžiui Dr. E. Silecey, kurs buvo Lenkijoje pasižymėjęs gydytojas, dabar dirbs Brooklyne baldų fabrike.

CHURCHILLIS APIE SOVIETUS

Llandudno Wales. Churchill pasakė kalbą konservatorių partijos suvažiavime, kurioje tarp kitko pabrėžė, kad JAV nusikalstų pasaulio laisvės nužudymu ir savižudybe, jei su naikintų savo atominių bombų atsargas.

„Bolševikiška Rusija yra stipriai ginkluota ir jos jėgos Europoje toli pralenkia visų kitų valstybių jėgas drauge.“

Dabartiniu laiku vienintelis tikras pagrindas taikai ir apsauga nuo karo yra stiprumas.

Jeigu nebūtų atominių bombų JAV žinioje — niekas nesulaikytų Vakarų Europos pavergimo komunizmui.

Stalinas Čekoslovakijoje įvykdė tą patį agresijos aktą 1948 m., kaip Hitleris 1939 m. Tai tik dalis „šalto karo“, kurį sovietai pradėjo prieš mus visur. Kiekviename krašte, kurį sovietai pagrobė, opozicinis elementas be gailesčio likviduojamas, gyvenimo lygis nusmukdomas, kad būtų lengviau kraštą valdyti per komisarų ir policininkų mases, išlavintas komunistų akademijose ir aasidavusias dėl savo egzistencijos savo vadams.

Vakarų tautos nekris į tuos pačius mirtinų spąstus antrą kartą (pirmą kartą — Hitlerio, antrą — Stalino). Jei Rusija nori atominės energijos internacionalizavimo, ji privalo:

1. Atsisakyti nuo spaudimo į savo satelitus,
2. Paliuosuoti 11 senų Rytų Europos sostinių, kurias laiko dabar savo naguose.
3. Pasitraukti už Curzono linijos, kaip buvo susitarta, kad mes kovojome kaip draugai kartu.
4. Paleisti 1.000.000 vokiečių ir japonų belaisvių, dabar laikomų vergais,
5. Liautis išnaudoti Vokietiją ir Austriją, kurias dabar yra jos rankose,

6. Nuimti Berlyno blokadą,
7. Liautis kurstyti malajus ir indonezus,
8. Apleisti šiaurinę Koreją,
9. Liautis kurstyti pilietinį karą Kinijoje,
10. Atidaryti plačias savo sritis žmonijos susisiekimui ir kelionėms. Patiems laisvai kvėpuoti ir leisti kitiems laisvai atsistoti.

Rusijos vadai grąšina laisvam civilizuotam pasauliui.

Keturiolika vyrų Kremliuje valdo 300 milijonų žmonių su tokia autoritetu, kurio neturėjo nei vienas caras nuo Jono Žiauriojo laikų.

Jeigu geležinė uždanga būtų pakelta ir būtų leistas laisvas susisiekimas tarp abiejų pusių — Maskvos oligarchija griūtų ir komunizmo burtai išnyktų.

Dėlto, dėl savo kailio saugumo jie negali leisti laisvo susisiekimui. Jie bijo laisvo demokratinio gyvenimo įtakos.

Jei sovietai nori atominės bombos uždraudimo, jie privalo ne vien žodžiais užtikrinti pasaulį, bet ir veiksmais: veiksmais, kurie yra garsesni už žodžius: paleisti satelitus ir pasitraukti į savo kraštą, kuris ir taip apima šeštą dalį žemės rutulio.

Gen. Maj. F. F. Worthington, iš Vancouver, kuris Krašto Apsaugos ministro Brooke Claxton buvo pakviestas organizuoti Kanados civilinę apsaugą.

Trumpos Zinios

Britų aviacija vėl bombardavo Helgolando salą, vykdydama manevrus. Numesta 17½ tonų bombų.

Sovietai laike manevrų Vokietijoje mėto tikras bombas, — pranešė britų lakūnai, skrendantys su maisto transportais į blokuojamą Berlyną.

Vokiečių denacifikacijos teismas nutarė konfiskuoti A. Hitlerio nuosavybę, įvertintą 200.000 markių; į paveldėtojų pretenzijas neatsižvelgta.

Vokietis pabėgo iš kalėjimo Erlangene (amerikiečių zonoj) į sovietų zoną. Po kiek laiko jis grįžo atgal. „Gyvenimas sovietų zonoj yra blogesnis negu čia kalėjime,“ — pareiškė jis.

USA karo pajėgas jau siekia 1½ milijono karių.

Du sovietų lakūnai pabėgo iš Ukrainos ir nusileido Austrijoje, USA zonoj. Po ilgų sovietų atstovo įkalbinėjimų lakūnai atsisako grįžti į Rusiją. Amerikiečiai duoda jiems prieglaudą ir pabėgėlių teises.

Anglija apginkluoja Vakarų Europą raketiniais lėktuvais.

Vokietijos Britų zonoje, Nord-Rhein-Westfalijoje savi valdybių rinkimuose komunistai gavo tik 8 proc. balsų.

Netolimoje ateityje JAV ir Kanada pradėsiančios svarstyti JAV ir Kanados karinę sutartį su tikslu paremti 5 valstybių „Vakarų Sąjungą“ ir sudaryti „šiaurės Atlanto pakta“.

„Jane's Fighting Ships“ žurnale, žinovas apie pasaulio laivynus skelbia, kad Sovietų Sąjunga turi dabar 250 povan-

deninių laivų aktyvioj tarnyboj ir virš 100 dar statoma.

Rusijos pastangos nuslopinti JAV radio transliaciją „Americas Balsas“ (Voice of America) nevyksta. Aplink Maskvą ir Vladivostoką 18 rusų radio stočių veikia specialiai trukdymui. Tačiau trukdymas sužadina rusų klausytojų įdomumą išgirsti tai, kas jiems kliudoma.

Apskaičiuojama, kad „Americas Balsas“ transliacijų klausosi apie 24 milijonus rusų.

JAV Kongreso „neamerikinės veiklos“ komiteto pirmininkas praneša, kad komitetas turi informaciją, jog JAV Kompartija slaptai suregistruos 75.000 narių. Be to, apie 40.000 asmenų laikoma partijos nariais, bet neregistruoti. Jie esą griežtoji vadų dispozicijoje. Daugiausia komunistų esą New Yorke, Chicagoj, Los Angeles ir Detroitė.

Per 8 šių metų mėnesius į Kanadą atvyko 79.336 emigrantai.

UŽMIGO VIŠINSKIUI KALBANT

PARYŽIUS. Kiek UN delegatai vertina ir klauso Višinskio kalbų — rodo sekantis įvykis. Laike įtemptų debatų Berlyno klausimu žilaplaukis Sirijos delegatas užmigo bei klausydamas Višinskio aiškinių.

Višinskis kreipėsi į miegantį: „Aš linkiu gerbiamam Sirijos delegatui sveikatos, kad jis galėtų klausyti mano kalbos. Aš atsiprašau už poilsio sutrukdyimą, bet jam miegant aš negaliu kalbėti“.

Tik kai prancūzas, delegatas su vargu prižadino Sirijos atstovą — Višinskis tęsė savo kalbą toliau.

S. MAZULAITIS

Lietuvis siuvejas

Priimu vyrų ir moterų drabužių užsakymus iš savos ir klientų medžiagos. Vėliausios Europos ir Kanados mados. Kaina prieinama.

6820 Monk. Blvd. Ville Emard Montreal, Telef. TR. 3363. Tramvajus 36.

Lankydamis gražiąją Montrealo vasarvietę Ville Lasalle aplankykite

LIETUVISKA SVETAINE

Edward St. 7682, Montreal

Įvairūs užkandžiai, šilti ir šalti gerimai, lietuviška muzika.

A. Kantautas.

KANADA

(Tąsa iš Nr. 19)

Švietimas

97 proc. Kanados suaugusių gyventojų yra raštingi. Pradžios mokyklos lankomos iki 14-16 metų amžiaus pagal provincijos įstatymus. Už mokslą mokėti nereikia. Visur dėstoma anglų kalba. Quebec provincijoje daugumas mokyklų prancūzų kalboje. Mokyklas išlaiko provincijos švietimo organai arba savivaldybės. Yra mokyklų, kurias išlaiko religinės grupės, kaip romos-katalikai ir protestantai. Privačių mokyklų taip pat yra.

Kanadoje yra 30 universitetų. Apie 3 proc. Kanados jaunimo yra baigę universitetus.

Susisiekimai

Kanada turi 63.519 km. geležinkelių. Didesnį geležinkelio tinklą turi tik U.S.A. ir S.S.S.R. Bet reikia atkreipti dėmesį, kad Kanada turi tik apie 12 milijonų gyventojų. Pirmasis geležinkelis skersai Kanadą buvo užbaigtas statyti 1885 metais privačios bendrovės Canadian Pacific Railways. Ši bendrovė buvo gauti iš valdžios 25 milijonus do-

lerių pašalpos ir 10 milijonų hektarų žemės, kuri buvo po 30 km. į abi puses nuo transkontinentalinio geležinkelio. Todėl ir dabar dar ši bendrovė pardavinėja žemes norintiems verstis žemės ūkiu. Canadian National Railways bendrovę Kanados vyriausybė įsigijo 1923 metais bankrutuojant dviem privatioms bendrovėms. Ši bendrovė dabar taip pat turi geležinkelį skersai Kanadą.

Vidaus vandenys sudaro puikius ir pigius susisiekimui kelius. Kanalu sistema, kuri kainavo 300 milijonų dolerių, pagerino šį susisiekimą. Dabar laivai iš Atlanto vandenyno per Šv. Lauryno upę ir kanalą gali pasiekti didžiuosius ežerus ir per juos krašto vidurį. Šis vandens kelias siekia iki 2550 km. Dabar projektuojama šį kelią tiek pagilinti, kad net didieji jūrų laivai galėtų plaukioti.

Kanada turi 190.500 km sutvarkytų kelių, tinkančių auto susisiekimui. Auto transportas pasidarė konkurentas geležinkeliams.

Oro susisiekimai yra labai

išsiplatinę ir turi nuolatinę susisiekimą linijas tarp svarbių krašto centrų.

Kanados ekonominis gyvenimas

Kanados gamyba yra didelė ir paremta eksportu. Kanadiečio uždarbio vienas doleris turi savyje 35 centus iš gamybos eksportui. Nikelio, radium, platinos ir asbesto gamyboje Kanada užima pirmąją vietą pasaulyje. Popieriaus, aliuminijaus ir aukso gamyboje turi antrąją vietą. Kviečių užauginamų Kanadoje pakaktų išmaitinti 92 milijonus žmonių. Pradėjus kolonizuoti Kanados žemyną, žuvis ir kailiai sudarė jos eksportą. Vėliau prasidėjo medžių eksportas. Kolonizavus vakarines provincijas (Manitoba, Saskatchewan ir Alberta) pradėta eksportuoti kviečius. Industrija pradėjo kilti panaudojus hydroelektrinę jėgą ir atradus žemės turtus. Tačiau dar 1939 metais 70 proc. viso eksporto sudarė neapdirbta žaliava.

Dėl Kanados milžiniško ploto ir geografiniai natūralių sienų, jos ekonominį gyvenimą galima suskirstyti į atskiras zonas: pajūrio sritis, Quebec, Ontario, prerijos ir British Columbia.

Pajūrio sritis

Į tą sritį įeina trys provincijos: Nova Scotia, Prince Edward Island ir New Brunswick. Išskirtus miškus daugelyje vietų rastas tinkamas ūkininkavimui dirvožemis. Ūkiai nedideli. Ūkininkai daugumoje verčiasi pienininkyste, auginimu bulvių ir obuolių. Taip pat čia yra išplėstas kailinių žvėrelių auginimas. Žvejiškis ir miškininkų ūkis yra daugelio ūkininkų antraeilis užsiėmimas.

Apdirbta miško medžiaga, popieris, menkės, vėžiai ir austrės yra šios srities pagrindiniai produktai. Šiauriniuose Atlanto pakraščiuose randama minkštos rūšies akmenis anglių. Jų iškasimas yra brangus, nes didesnė dalis klotų randasi po jūros dugnu. Be to ir plieno liejyklų. Geležies rūda vežama iš Newfoundland, kadangi jos vietoje nėra. Tačiau ši pramonė nėra labai didelė.

Quebec

Ši provincija yra pati didžiausia savo plotu ir antroji gyventojų skaičiaus atžvilgiu. Visas ekonominis gyvenimas yra sutrauktas į Montrealį. Jis yra didžiausias Kanados miestas ir pagrindinis uostas. Šiaurės Amerikos uostų tarpe

jam tenka antroji vieta, pirmoji gi New Yorkui.

Du trečdaliai visų provincijos pajamų pareina iš pramonės. Medžio apdirbimo, popieriaus, tekstilės, odos ir gumos pramonė yra gerai išsivysčiusi. Čia randasi 90 proc. visos Kanados tabako pramonės, 31 proc. Kanados pramonės yra sukoncentruota Quebec provincijoje.

Žemės ūkio sritis Šv. Lauryno upės slėnyje ir artimuose plotuose kurie tęsiasi iki USA rubežiaus. Ūkininkavimo kryptys yra įvairios. Pienininkystė, tabako ir cukrinių runkelių auginimas—svarbiausios ūkininkavimo šakos. Daugelis ūkininkų praleidžia dalį savo laiko dirbdami miškuose ir žvejodami.

Varis, sidabras, chromas. cinkas yra iškasami Quebec provincijoje. Didžiausios visame pasaulyje asbesto kasyklos randamos kaip tik šioje provincijoje.

Ontario

Šioje provincijoje yra susipietęs vienas trečdalis visų Kanados gyventojų. Ji pasižymi žemės turtų gausumu.

(Bus daugiau)

LIETUVIAI KANADOJE

Winnipegietis Vinca Marcinkoni palaidojus

Vincas Marcinkonis (Marcinkonis), gimęs 1902 m., rugpiūčio mėn. 15 d., Nemajūnų km., Sventėžio v., Seinų apskr., kaip ir daugelis kitų lietuvių, 1928 m. atvyko į Kanados plačiąją žemę laimės ieškoti. Gyvendamas Lietuvoje, mažžemio ūkininko šeimoje, neturėjo perspektyvų sukurti sau geresnę egzistenciją ir kaip užgrūdintas lietuvis, pasitikęs savo raumenimis, iškelia koją į daugelio išsvajotą turtą ir laimės šalį — Kanadą. Pirmųjų žingsnių uolotas ir krūmais apaugęs kelias greitai išblaško visas Vinco svajones ir jis pamatė, kad šiame krašte jam teks vesti daug sunkesnę savo egzistencijos kovą, negu kad gimtinėje. Bet viltis užsidirbti šiek tiek pinigų ir parvažiuoti į Lietuvą įsigyti kad ir nedidelę savo nuosavybę, suteikė jam fizinį ir moralinį jėgų. Nežūrėnt nenuoširdžios aplinkumos ir sunkių gyvenimo sąlygų, Vincas nepalūžta.

Būdamas santūrus ir užsida- ręs, laikosi siaurame savo draugų ratelyje vengdamas įsikišti į bet kurias kitų savo tautiečių politines ir asmenines intrigas.

Šio mėn. 5 d., pietaudamas valgykloje, staiga krenta ant žemės ir nustoja sąmonės. Nuvežtas į St. Joseph ligoninę išguli ligi 8 dienų ir neatga- vės sąmonės miršta.

Laidojimo dieną — spalio mėn. 16 d., Vinco kūnas pašar-

vojamas Winnipegio lietuvių klubo salėje, 240 Manitoba Ave., kur skaitlingai susirinkusieji kolonijos nariai atiduoda jam paskutinę pagarbą ir atsiveikinimą.

Prieš iškeliaujant į paskutinę poilsio vietą, atsiveikimo žodį taria klubo pirm. G. Paleliūnas, buvęs Vinco kaimynas Lietuvoje Povilas Liaukevičius, viengungių atstovas Dabašinskas ir M. Vidrikas. Turiningą ir ilgą pamokslą lenkų kalba pasakė darbininkų bičiulis ex-vysk. Markevičius.

Kartu su krintančiais rudens lapais Vincas randa amžinąjį poilsį Elmwood Cemetery kapinėse. Jo kapą uždengia daugybė vainikų, tarp kurių matėsi: lietuvių klubo, lietuvių klubo komiteto, atskirų klubo narių, Hotel "Roosevelt" direktoriaus, lietuvių DP geležinkeliečių, Povilo Liaukevičiaus, Vinco draugų, gyvenusių hotel "Roosevelt", darbovietės J Dominion kailių fabriko bendradarbių ir kitų.

Šermentimis ir laidotuvėmis rūpinosi ir tvarkė Benas Lukoševičius kontakte su klubo vadovybe ir atskirais kolonijos nariais. Klube ceremonijoms vadovavo klubo pirm. G. Paleliūnas.

Lai būna Tau, Vincai, lengva Kanados žemelė, dėl kurios Tu paaukojai stipriausias savo jėgas ir gyvybę gražiausiame savo žydėjime.

Jurgis Januška.

ST. CATHARINES, ONT.

St. Catharines skyrius įsteigė 1948 metų birželio 26 d., bet per tuos kelius mėnesius skyriaus veikloje maža pažanga tepadaryta, jei neskaityti vienos surengtos gegužinės. Dėl skyriaus snaudulavimo nepriderėtų kaltinti valdybos, kuri turėjo gerų norų, bet per asmeninius reikalus, negalėjo rasti nei mažiausios fizinės galimybės pagyventi skyriaus veiklą.

Š.m. spalio 9 d. buvo suauktas visuotinis skyriaus narių susirinkimas, kuriame senajai valdybai pasiūlius, pusiau slaptu balsavimu buvo išrinkta nauja valdyba sekančios sudėties: Dr. Antanas Norvaiša — pirmininku, Vytautas Kriščiūnas — vice-pirmininku, Vacius Venckus — sekretorium, Birutė Apanavičiūtė — išdėminku ir Ignas Šajauka — valdybos nariu.

Parengimų komistjon išrinkta: Jonas Dainoras, Juozas Satkevičius ir Bronė Kulienė.

Buvusieji senosios valdybos nariai pasižadėjo visuomet paremti naująją valdybą savo pagalba ir prisidėti laisvu laiku prie techninių skyriaus darbų.

Pažymėtina, kad Petras Ru-

dis Radzevičius, buv. valdybos narys, nuo pat skyriaus įsteigimo dienų leidžia naudotis savo viešbučio patalpomis, neimdamas nuomos nei vieno cento. Jo šūkis: "Aš visuomet su Jumis, o Jūs su manim!"

Naujoji valdyba pilna energijos ir tikisi darniai įsijungti į vienintelės Kanados lietuvių organizacijos — K.L.T. veiklą.

Vac. Venckus.

LONDON, Ont.

Šio mėn. 14 d. Londoną pasiekė naujas transportas lietuvių, kurių atvyko apie 15. Jos buvo išskirstytos po įvairias ligonines ir privačius namus įvairiems namų ruošos darbams. Negausią, bet gražią ir darnią Londono lietuvių koloniją jos papildė naujomis jėgomis. Atvyksta ir vyrų, bet jie daugiausia iš kitų Kanados vietų ieškodami darbo žiemos sezonui.

Šiuo metu skaitoma jau iki 70 lietuvių. Rašant apie Londono lietuvių koloniją negalima praeiti pro kelis senesnes kartos emigrantus, kurie sudaro lyg viso Londono lietuvių gyvenimo ašį. Malonaus būdo, visada su šypsančiu veidu, p. L. Mačys. Jo namai, esantieji 156 Harton Street, virto lie-

tuvių subuvimų, susirinkimų vieta. Tai informacijų centras naujai atvykstantiems. Neretai ir nakvynės namai. Būdamas plačių ir tautinių pažiūrų žmogus, aktyviai dalyvauja Kanados Lietuvių Tarybos veikloje.

Ponia Graham, — tai lietuvaite ištekėjusi už anglo, bet nepametusi taip brangaus žemaitiško būdo — nuoširdumo. Ji pilna energijos, jaunatviško gyvumo moteris, visada pasirengusi kiekvienai ar kiekvienam padėti įvairiuose reikaluose. Aktyvi K. L. Tarybos darbuotoja. Ponas Merkys — mėgstas šposus, linksmas visų naujai atvykstančiųjų globėjas. Neapleidžia jokių subuvimų ar susirinkimų.

Kanados Lietuvių Tarybos Londono skyriui džiugu turėti tokius rėmėjus savo eilėse, kurie įneša rmtį ir susiklausymą į visą bendruomenę. K.L.T. skyriui plati dirva kultūrinei veiklai, tik valdyba turėtų parodyti daugiau gyvumo ir organizacinių sugebėjimų tvarkytis. Laikykimės principo: demokratinėje šalyje, demokratiniai principai. Laikas reikalauja giliai įsisąmoninti, kad vienas iš mūsų tikslų — visomis jėgomis siekti visų lietuvių, nežūrėnt jų nusistatymo, subūrimo po K.L.T. vėliava.

Buvusi anksčiau suorganizuota tautinių šokių grupė mirusi. Bandoma naujai organizuoti, kas reikia tikėtis pa- vyks. Sportas apleistas. Dainų pamiršta. Atvykstant naujoms jėgoms ir įsitraukiant į kultūrinę veiklą visi neskladumai bus nugalėti ir Londonas susilygins su kitomis lietuvių kolonijomis.

Londonietis.

Zinotina mergaitėms ir jaunoms moterims lietuvioms

Kanadon atvykusiųjų DP tarpe yra ir grupė lietuvių Seselių Vargdienių — Nekaltai Pradėtosios Mergelės Kongregacijos vienuolių.

Jungtinėse Valstybėse esančiųjų Vyresniųjų pastangomis ir Toronto Arkivyskupui paremiant joms pasisekė įsikurti Toronte. Dabar jos veda Toronto Vyskupijos žinioje esančių Kūdikių Lopšėlių.

Seselėms patikėtos pareigos pareikalauja iš jų daugiau jėgų negu jos turi personalo. Jei iš darbo sutartis atlikusių kuri nors lietuvaite panorėtų bendradarbiauti virš minėtoje įstaigoje savo tautiečių tarpe, ji yra prašoma kreiptis į:

Rev. Sister Apollinara, Mc Neil Infants Home, 9 Wellesley Place, Toronto 5, Ont.

Nesvara ir skurdas stovyklose

(Atkelta iš 2 psl.)

ko: "Mes pradėjome galvoti ar mes į Kanadą atvažiuovome kaip darbo arkliai ar žmonės. Niekas mumis nesirūpina. Tokiose sąlygose mes gyvename pirmą kartą. DP stovyklose Vokietijoje amerikonių zonoje buvo geresnės negu šitos."

Blogiausia stovykla aplankyta "Tribune" korespondentui yra vakarus nuo Emersonn'o. Joje gyvena 65 vyrai — lenkai, jugoslavai, ukrainai, latviai, lietuviai ir estai. Jie nevedė, visi kariavo prieš Vokietiją ir buvo karo belaisviai koncentracijos lageriuose.

Nešvarios lovos.

Keturi namai sudaro stovyklą. Trys gyvenami namai ir ketvirtas — virtuvė. Nors viduje ir elektros lempos, tačiau šviesa nepakankama. Vyrų guli dviejų aukštų lovose. Vienoje būdoje dėl 21 asmens buvo tik 2 suolai. Manitoba Sugar Co. kiekvieną vyrą aprūpino pora plonų pilkų dekų, matracu be jokio užvalkalo ir pagalve taip pat be užvalkalo. Visa ši lova yra kieta ir nešvari. Naktį šaltis trukdo miegą. "Mes užkuriame smar- kesnę ugnį prieš eidami gul- ti," — pareiškė vienas estas,

— "tačiau ji greit užgęsta ir mes visi pabundame nuo šalčio."

Trijų paskirčių praustuvė (cinka)

Kiekvienas namas turi geležinę praustuvę, kuri atstoja prausyklą, maudyklą ir skalbyklą. "Tribune" reporterio vizito metu trys vyrai naudo- josi praustuve: vienas plovė savo kojas, kitas savo veidą ir trečias apatinius baltinius. "Mes perkame savo muflą," — pareiškė buvęs žurnalistas ju- goslavas. Vanduo ateina iš upės. Niekas stovykloje neturi švirių kojinių ir apatinių baltinių. Taip pat deklai nešvarūs, nes nuolat į būdas vė- jas pučia dulkes iš lauko."

"Mes negalime užlaikyti savo kūno švaras," — sako lenkų korpo veteranas, — "nes nėra vietos išsimaudyti, ka- dangi praustuvė yra per ma- ža."

Tikisi būti kanadiečiais.

"Gal šitas vargas ir reika- lingas" — sako vienas DP. Mes čia dirbsime vienus metus ir tada gyvensime kiekvienas sau." Kitas pareiškė, kad vi- sa tai dar nebūtų taip blogai, jei turėtume sąlygų mokytis angliškai. "Mes nenorime mo- kytis serbiškai, latviškai arba kita kurią kalbą, nes mes tikimės būti kanadiečiais."

Trys vyrai buvo labai supy- kę ir nebijojo grąšinių būti gražintais atgal į Europą. Jie nuėjo į Farm Help Service Winnipege ir paprašė leidimo persikelti ūkio darbams į Ontario ir apsviesti DP mergai- tes dirbančias Toronte. Mr. Major Richardson to jų pra- šymo nepatenkino, pareiškdamas: "Jūs neturite teisės, jūs dirbate ten, kur mes paski- riame arba vykstate atgal į Europą." Major Henry R. Richardson, Manitoba Farm Help Service direktorius, į tai pasakė, kad toks tarfamas jo pareiškimas buvęs jų pačių sufabrikuotas. Jis sakė, kad buvo atsitikimų, kad DP no- rėjo persikelti į kitas provin- cijas, tačiau dauguma provin- cijų turi susitarimus su Domi- nija dėl DP darbininkų ir bū- tų nemandagu leisti jiems klaidžioti iš provincijos į provinciją laike 12 mėnesių periodo.

Toki maždaug vaizdą patie- kė Winnipegio, (virš 300.000 gyventojų) skaitytojams di- džiausias dienraštis, pailius- traudamas straipsnį vaizdžiomis aprašomos stovyklos nuo- traukomis.

Žinoma, aprašytosios sąly- gos, gal būt, yra vienos iš blo- giausių Kanadoje ir tik trump- pu runkelių nuėmimo metu, tačiau jos vis dėl to daug sako apie humaniško stoką ir tiesioginį žmogaus eksploatavi- mą šiame turtingame ir di- deliame demokratiame kraš- te. Toks nekaltų žmonių trak- tavimas yra geriausias patar- navimas Kremliui. Tenka pridurti, kad miestuose, laisvame gyvenime tiek darbo, tiek už- darbo atžvilgiu sąlygos yra nepalyginamai geresnės.

Jurgis Januška.

Jei Jums reikalingas elektrinis darbas šaukite

Virball Electric, Reg'd

TEL. DO. 3655

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas garantuotas — Greitas patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

TEL. VI.6373

6668 DeLorimier Ave.
Montreal, Que.

Albertas J. Norkeliunas

GENERAL INSURANCE — VISOKIAUSIA APDRAUDA

Teikiu sąžiningą patarnavimą visose Apdraudos srityse
Pildau valdiškas blankas, da rau vertimus ir t.t.

Valandos: Pirm. ir ketvirt. vakarais nuo 7.00 iki 10.00 ir pagal susitarimą.

TIK IS KANADOS SIUNCIAMI GERIAUSI, SVIEZI MAISTO PRODUKTAI

PADEKIME BADAUJANCIAM TREMTINIUI

GERIAUSIAI JUMS PATARNAUS VALDŽIOJE REGISTRUOTA BENDROVĖ "HELP"

HELP priima maisto siuntinių užsakymus į visas Vakarų Europos valstybes, išsikiriant USSR kontroliuojamas.

HELP Patarnauja Kanados ir J. A. Valstijų žmonėms. Siuntiniai siunčiami greičiausiu Kanados pašto laivinkystės keliu.

HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui; kiekvienu atveju persiunčia Tamstai pakviuotą orderį.

SIUSKITE LAISKA SU UZSAKYMU SIANDIEN:

(Pageidaujama, kad pavardės ir antrašai būtų parašyti aiškiai, dr- kuotom raidėm. Už klaidingai paduotus antrašus HELP neatsakys.)

HELP Reg'd P. O. Box 777 Place D'Armes, MONTREAL 1, QUE., CANADA.

SIUNTINYS Nr. 1

Tik \$10.00

(su įpakavimu 20 svarų)

5 svarai kiaulinių TAUKŲ

2 svarai KAVOS (pupelių)

5 svarai CUKRAUS

2 svarai kenuotos MESOS

1 svaras GRIETINĖS

1 svaras RYZIŲ

1 svaras KAKAVOS.

SIUNTINYS Nr. 2

Tik \$6.00

(su įpakavimu 10 sv.)

4 sv. kiaul. TAUKŲ

1 sv. KAVOS pupelių

1 sv. MĖSOS

1 sv. CUKRAUS

1 sv. KAKAVOS

SIUNTINYS Nr. 3

Tik \$6

8 sv. kiaul. TAUKŲ

LITERATURA IR KULTURINIS GYVENIMAS

Baltijos žuvėdra.

REGĖJIMAS

Šią naktį regėjau mėnulio šviesoje
Besnaudžiančią seną Baltiją.
Sidabro takelis į tolį viliojo —
Užburton vilnių karalijon . . .

Švyturys senelis ant senojo molo
Į balzganą tolį žvilgčiojo,
Šypsodams žvejams, kurie grįžo iš tolo,
Kur duonos sau kėsnio ieškojo.

Staiga ant sidabru išgrįsto takelio
Iš Baltijos raitelis kilo.
Iš po baltojo žirgo kojų ugnelės
Tik skrido aplinkui ir skilo.

Iškeltoje rankoj švytėjo jo kardas
Ir akys drąsa jo žibėjo:
Tai Vytis Jūratės rūmus apleido
Ir broliams pagalbion skubėjo!

Linz, 25. 11. 1944 m.

Pranys Alšėnas.

Rasytojas svetimuose varztuose

J. Paukštelis, kai nestovėjo už jo nugaros enkavedistas su naganu, rašė patraukliai ir gana gyvenimiškai.

Juk esame skaitę jo "Vidurnakčio Baladę", "Kaimynus" ir kitas knygas. "Vidurnakčio Baladė" radome novelę "Raudona Rožė", kurioje pavaizduotas bolševikų "humanizmas", kuriems žmonių gyvybė — nei kiek ne vertesnė kaip mūsų ar kitokių vabzdžių. Novelė kalbama apie Lietuvos patriotą Antaną Galindą, kurį negailestingai sušaudė bolševikai ir paliko didžiam sielvarte jo sužadėtinę Onutę. Čia pastraipėlė:

„ . . . Dūmai surūko. Nušovė. Antanas sukniubo.

— Tiesiai per krūtinę . . .
Nė žymės, kad nušautas.

— Ko čia dar žiūrini? . . .
Greičiau užkaskim ir joki.

— Ar taip sukniubusį ir užkaskim

— O kaip?
Tai bolševikiškų budelių pašnekesys prie Antano lavono.

Vėliau jie nužudė ir jo sužadėtinę Onutę, kuri nuėjo pasimelsti ant Antano kapo:

— Ar matot?
— Ką?
— Ant baltagvardiečio kapo kniūpsu moteriškė.

— Tai sužadėtinė . . . Matyt, pamišo vargšė. Gaila, graži mergaitė.

— Ar aš į ją pataikysiu?
— Pamėgink.

Bolševikas nutaikė šautuvą. Dūmai surūko . . . Onutė abiem rankom susigriebė už krūtinės, atsistojo ir vėl atgal atkrito.

— Velnie, tu nušovei ją! — skaudžiai suriko paskui jojan-tis.

— Didelis čia daiktas — buržujaus sužadėtinė . . .

Taip rašė Paukštelis anksčiau. O dabar jis rašo panegirikas Tėvynės okupantams ir savo brolių žudytojams.

Juk žinome gerai, kad bolševikijoje žmonės ne tik mėsos ir duonos trūksta, bet ne visuomet ir bulvių su lupenomis išsitinka. Tokiais ubagais juos padarė "tėvelio" Stalino kolechozai. Tačiau, pažiūrėkim kaip Sov. Sąjungos gyventojų nuotaikas ir gyvenimą piešia savam reportaže tas pats

bet jau "Sovietiškas paukštelis".

Dabar Paukštelis užkaukazy, Gorkio vardo tarybiniam ūky (kolchoze). Ūkio gražumas, derlingumas ir visa kita — neišpasakyta. Na, o jo gyventojai — tikri "pasakiško rojaus" įnamiai . . .

Bet duokime čia bėti pačiam paukšteliiui:

— Prieš mus pakvietė to ūkio direktorius. Tamsaus veido, nė žodžio rusiškai nemokąs azarbeidžiamietis. Eirdami per kiemą, prie vartų, atrandame jo vyresnįjį sūnų, ugnį bekūrenant šašlikams ant žarijų kepti. Sužinome, kad jis svečiams pavaišinti paploves aviną. (Žiūrėkite, kaip greitai ir kaip pigiai avinai "piaustomi" pas tarybinius žmones!) Kaukaziečiai ištikimi seniems tėvų papročiams. Svečias jų namuose, tai kaip pats dievas (Dievas, žinoma, pas Paukštelį dabar rašomas iš mažosios raidės), anot Samedo Vurguno . . .

Na, o grįžtant iš malonaus tarybinio ūkio šeiminko vaišių, esą, buvo paklysta ir įvažiota į kažkieno kiemą. Išėjęs šeiminkas paklausęs: "Kas čia?" . . .

— Svečiai, — juokiasi mūsų palydovas.

— A-a, mieli svečiai, prašome į vidų!

— Mes aiškinamės, kad netyčia paklūvome, pasiklydome, bet nepažįstamieji šeiminkai vis tiek savo: girdi, dar ne vėlus laikas — prašom, mes buivolą papiausim. (Mano pabr. P.A.) skanaus vyno turime . . .

Ar nevertė Tavęs juoktis, pilvą susiėmus, tokie kuriozai, mielas skaitytoju? Ten, kolchoze, jiems extra tebuvo papiauta tik vienas avinas, o čia, netikėtai užklydus, dargi, pas visai nepažįstamus ir nežinomus asmenis, jie, tučiuojau papiaus buivolą, vaišins skanių vynu ir pan. . .

Ach, kokie "laimingi" tie Paukštelio tarybiniai žmonės . . .

Toronto, 1948.10.1.

Skaitykite ir platinkite

"Nepriklausoma Lietuva"

Operos soliste F. Radzeviciute Kanadoje

Likimas žaidžia su mumis. Buvę profesoriai, daktarai, dirba fabriku darbininkais, žymios menininkės tarnaitėmis ir t.t. Tačiau žmogaus dvasios ir jo asmenybės nepalaužia joks darbas.

Gražų pavyzdį tam teikia Franciška Radzevičiūtė, atvykusi į Kanadą kaip tarnaitė ir dabar dirbanti pas Miss Muriel Lutes, Magnetic Hill, N.B. Nors ir dirbdama tarnaitė "ant farmos", 7 mylios nuo artimiausio Moncton miesto, ji sugebėjo susidaryti sąlygas eilei koncertų įvairiuose kanadiečių subvimuose. Vieną iš jų Moncton radio kalbėtojas rugsėjo mėn. 14 d. apibūdino sekančiai:

"Paskutinį šeštadienį aš atsilankiau Shepody District Convention of the Women's Institutes. Vienas iš vakaro siurprizų buvo dainininkė, labai puikus sopranas. Jos vardas — aš bijau ištarti, nes vistiek ištarsiu klaidingai — Franciška Radzevičiūtė. Ji viena iš tų moterų, kurios atvyko į Kanadą namų ruošos darbams. Ji buvo DP Vokietijoje. Franciška gimė ir augo Lietuvoje. Ji studijavo dainavimą Kaune, po to Romoje St. Cecilia Conservatory ir baigė ją su pagyrimu. Tada pradėjo dainininkės karjerą. Ji apkeliaavo visus Europos didžiuosius miestus — Milaną, Paryžių, Berlyną, Vieną, Pragę ir kitus. Ji vaidino 22 operų rolėse."

Ji karo metu pakliuvo į Vokietiją ir dabar nieko nežino apie savo namiškus. Ji kalba septyniomis kalbomis, bet, de ja, jų tarpe nėra anglų kalbos, kurią ji dabar mokosi. Ji padainavo mums Lietuvos himną. Jis skambėjo kiek svetimai mūsų ausyse, labai liūdnas, net su melancholiškos niuansais, bet ji dainavo su tokiu jausmu ir įsitikinimu, kad mes galėjome suprasti, ką tai reiškia. Kai baigė, ji nusišluostė savo sudrėkusias akis. Ji dėvėjo tautinius lietuvių rūbus (seka smulkus jų aprašymas). Po to ji padainavo gerai visiems žinomą prancūzų baladę ir Brahmsio Lullaby. Nors ji vartojo lietuviškus žodžius, bet kiekvienas galėjo savo mintyje sekti "Lullaby" ir "Goodnight" — tai buvo tikrai puiku.

Pr. R.

Į susirinkimą ji atėjo su savo darbavade p. Muriel Lutes. Aš spėjau, kad p. Muriel jaučiasi kiek nejaukiai atsi-vedama iš savo virtuvės operos dainininkę užpildyti pobūvio programai. Kai jūs kurią dieną vėl girdėsite ją, atsiminkite jos vardą — Franciška Radzevičiūtė."

Panašiai per kelius kartus ją apibūdino vietiniai Moncton laikraščiai.

Linkime mūsų žymiai dainininkei ištvermės baigti sutartį ir grįžti su daina į lietuviškąją visuomenę Kanadoje.

Pr. R.

Iš L.S.S. Tekimo skyriaus Vokietijoje galima užsisakyti tiesioginiai ir per mane (be persiuntimo kainos), visi "Skautų Aūdai" nuo 1946 m. 6 Nr. po 0,50 DM., 5-6 Nr. 1 DM., "Laužams liepsnojančiam" 1 DM., "Kaip vesti skiltį" 0,30 DM., "Skautybės" visi numeriai po 0,30 DM., "Skautų vadovu" 1 DM., "Skautybė mergaitėms" I ir III dalis po 1 DM., "Į Taikos Rytojų" albumas 2 DM., "Kelionė į Lietuvą" 1 DM. Kitos knygos kiek brangesnės.

Skautiškų ženklai: lelijos, rūtelės, vyčių, jaun. sk. po 1,50 DM. Tautinės stovyklos 1 DM.

Valiutos kursas maždaug \$1 — 10 DM.

Nepamirškite priskaičiuoti persiuntimo išlaidų.

Su užsakymais siųskite ir pinigų, nes Tiekimo skyrius visiškai neturi pinigų pasiųsti pakietams.

Siųskite šiuo adresu: Jonas Matulaitis, L.S.S. Tiekimo sk. Kanadoje vedėjas, 315 Indian Rd., Toronto, Ont.

SIUNČIA LAIKRAŠTĮ

Iš kanadiečių suaukotų aukų 83 mergaitės tremtinės gauna Kanados katalikų savaitraštį "Canadian Register". Laikraštis siunčiamas tik katalikams.

Tai gražus kanadiečių katalikų užsimojimas, aprūpinti katalikiška spauda naujai atvykusias mergaites.

Jonas Gailius.

Laiskas istremtam lietuviui

Nepažįstu Tavęs, Lietuvos laukų sūnau, ir gal niekad su Tavimi nekalbėjau. Tik žinau, kad mūsų gyslomis čežatas pats lietuviškasis kraujas, o širdyse dega ta pati gimtojo krašto meilė.

Mudu išėjome skirtingais keliais, kai mūsų žydinčią Tėvynę siaubė trūškinanti rytų audra . . .

Aš išėjau į vakarus, ir man kelią Tėvynės pastojų piktis išbrovėliai; Tu pasilikai tėvų namuose, ir Tave prievarta išgabeno į svetimą rytų žemę.

Šiandien, kada mūsų Tėvynę parklupo po sveitųjų uždėtu Kryžiumi, — Tu savo sumenkusiais, sudaužytais, kruvinais pečiais padedi jį nešti.

Zinau . . .

Pavargęs grįžti į vargingą lindyne ir, kirmstelėjęs suaižėjusios duonos pluta, ištiesi savo kūną guolyje, kaip ant kryžiaus. Tavo akys merkiasi, raumenys poilsio nori.

Tačiau Tu ilgai neužmiegi trumpą ramybės naktį ir savo mintimis grįžti į mūsų Lietuvą.

Tu bėgioji visus kūdikio ir vaiko takus, Tu išvaikščioji jaunpuolio kelius; Tu nueini į jaunimą ir trauki sutartinę; nukeliauji į laukus ir braidžioji šienaujama pieva; Tu nukiūtni į arimus, žengi paskui žagrę, pjauni rugius statai javų gubas, veži į klojimą; Tu nuvažiuoji į atlaidus, į paprastą bažnyčią, nukeli kepurę senam Rūpintojėliui; Tu visa krūtine trauki Pulkim ant kelių, o grįžęs sušoki trankų sukutinį ir paragauji beržo sulos; paskum atsiguli ant kvepiančio šieno ir skaičiuoji žvaigždes, dideles ir mažas . . .

O paskum grįžti į savo šaltą lindyne ir iki kraujo trūni sausas, išvertkas akis.

Vienišas jautiesi. Visų, visų, net paties Dievo apleistas. Dažnai nuovargis iščiulpia paskutines jėgas ir sugeria paskutinius kraujo šlakelius.

Mažas, silpnas jautiesi. Be jokios pagalbos, nes seniai negirdėjai švelnaus užuojautos žodžio. Tau gal jau sunku įsi-vaizduoti žmones, kurie pakeleivį priima, paguodžia ir pa-valgydina, nes apie Tave — beširdžiai mechanizuoti pabaisos.

Bet neklysk, mielas broli, — Tu nesi užmirštas! Apie Tave žino ir kalba visa tauta, apie Tave dainuoja partizanai, Tavo nežinomą vardą mini tremtiniai.

Svarbiausia — apie Tave žino liūdiš Lietuvos tuštumose Rūpintojėlis, Tave mato budinti Apvaizdos Akis, Tau didžiausiam jėgų išsekime paduoda stiprybės taurę Viešpaties angelas!

Neklysk, broli, — Tu nesi silpnas! Visi žino kad Tavo našta sunki sunki, kaip pats didžiausias pažeminimas, kad Tavo kryžius gyvu krauju apšlakstytas o Tu vis dėlto neši ir paneši, nors kasdien labiau bala Tavo veidas.

Tu neši ne žmogaus jėgoms skirtą kryžių, — dėl to didelis, milžiniškas esi savo sielvarte; Tu kentį už šventą tėvų žemę už nemirštančią Lietuvą, — dėl to didelis esi; Tu kruvinies už gyvą galybių Dievą, — dėl to šventas kan-kūns esi . . .

Norėčiau paguosti Tave, įkvėpti vilties. Bet nežinomi žmogaus keliai ir sunku pramatyti ką žada rytojus. Aš

viena žinau ir trijų milijonų vardu sau:

— Tu gyvas esi ir būsi trijų milijonų širdyse; apie Tave dainuos jaunimas; senoliai anūkam pasakos; granito paminklai bylos praefviamis . . .

Norėčiau Tave nuraminti. . . Bet Viešpats geriausiai į žmonių širdis prabyla. Aš viena galiu Tau pasakyti:

— Tavo vargas ir kruvinas prakaitas brangiausios aukos kodylais kyta prie galybių Viešpaties, ir Jis išpildys didžiausią troškimą: Lietuva prisikels! . . .

Tavo jaunystė ir gyvenimas nepraslinks be reikšmės.

Nepažįstu Tavęs mano broli, ir nežinau Tavo vardo. Ir Tavo išblyškusio veido gęstančių akių nematau.

Tačiau kasdien trijų milijonų vardu meldžiu gyvąjį Dievą, kad Jis Tau kasdien siųstų savo angelą.

Ir dar prašau . . . Kad trys milijonai būtų verti Tavo aukos kad nė varlandėlei nepamirštų, kad Tavo skausmas ir kančios juos įpareigoja.

O dabar — Užmerk šiai nakčiai akis ir nors akimirksnį pasilsėk! Pasapnuok Tėvynės grias ir laukus; atsikvėpk šilų ir pievų oru. Sustiprėk ryt dienos var-gui . . .

Tegu Apvaizda laimina Tave, tegu angelas sargas šaltu dausų vandeniū vilgo Tavo sukepusias lūpas . . .

Tegu sustiprina Tavo kryžiaus kelią ir parveda į laisvą tėvų žemę . . .

Man gi leisk pabučiuoti Tavo sutrūkusių, kruvinių kojų pėdas . . .

1948.X.12.

Žinios iš Lietuvos

(Taša iš Nr. 19)

Anksčiau, kai prekyba buvo racionuota, pinigų buvo, bet prekių nebuvo, per ištikus metus negalima buvo gauti daugelio tų maisto produktų, kurie maisto kortelėse buvo išrašyti.

Darbininkų nuotaišos labai prisilgętos, nes darbininkų būvis pablogėjo kelis kartus. Panaikinta ir pirmos okupacijos metu propagandinė priemonė darbininkų simpatijai laimėti — įmonių direktoriais darbininkai nebeskiriami.

Švietimas ir bažnyčia

Švietimo srityje (statistika operuojant) — pažanga. Padidėjo gimnazijų ir progimnazijų skaičius. Progimnazijos yra net Garliavoje, Šilavote. Mokinių skaičius taip pat padidėjo. Per mokslo įstaigas turi būti perauklėtas jaunimas. Nuo 1946 m. vis labiau švietimas atribojamas nuo vakarų. Iš bibliotekų išimami vakariniai autoriai, programose jie striukinami, sovietinių tautų literatūros ir gyvenimas išplečiamas. Vadovėliai — daugiau sia vertimai iš rusų kalbos. Mokyklos turi perauklėti ir religijos atžvilgiu. Neminint priemonių, pažįstamų iš pirmos okupacijos, pastebėtina, jei mokytojas nueina į bažnyčią, jis tardomas ir išpėjamas. Mokytojų didelė dalis jauni; gimnazijos mokytojų užtenka mokytojų seminarijos baigimo.

Mokslo lygis dėl to kritęs. Didesniuose miestuose (pav. Kaune) yra išlikusios gimnazijos nekoeduacinės — skyrium berniukam, skyrium mergaitėm.

Abiejuose universitetuose studentų yra apie 5000. Kauno urte rusų studentų nedaug, Vilniuj (universitete ir meno akademijoje) daugiau. Kaune paskaitos lietuviškai, Vilniuje lietuvių ir rusų kalba.

Į universitetą gali būti priimami tik tie, kurių tėvai neturi daugiau kaip 18 ha.

Kauno universitete reikalaujama taip pat, kad kandidatas į studentus pristatytų vietos kompartijos ištikimybės pažymėjimą. Universitete forsuojami technologiniai mokslai. Bet ir be forsavimo patys studentai eina į tiksluosius mokslus; humanistiniai fakultetai studentų turi visai mažai. Ten sunkiai pakeliama marksistinė-bolševikinė mokslų dvasia. Koks studentijos veidas, nepaisant viso spaudimo, galima spręsti iš to, kad Kauno universitete iš 2000 studentų komjaunuolių buvo 13.

Spauda

Spaudos išleidžiama daug. Bet tai vis propagandinė literatūra, kuri neskaitoma. Kaumuose mokytojai įpareigoti išplatinti po keliasdešimt egzempliorių laikraščio. Jeigu neišplatina turi savais pinigais sumokėti. Taip paprastai ir es-

ti, nes kaime mažiau sovietinę spaudą skaito. Tik tuo metu, kai sovietinė spauda imta plūsti vakariečius, kai Višinskis kalbėjo apie DP, laikraščiai buvo perkami gyviau. Tokie laikraščiai kaip "Tėvynės Balsas" Lietuvoje neplatunami.

Jie gaubiami tik DP. Miesteliuose ir net kaimuose yra įtaisytos skaityklos, bet niekas jų nelanko. Šiom dienom šveicarų laikraščiai aprašo kuriozinių faktų Cekoslovakijoje.

Esą iš Cekoslovakijos emė gausiai bėgti žmonės į Vakarų. Pasienyje įtaisytas lageris, kuriame laiką sugautuosius. Vienas laikraštis pasiuntęs korespondentą padaryti su jais pasikalbėjimą, kodėl jie bėga. Korespondentas nuvykęs, bet jis nurodytame lageryje neradęs nė vieno pabėglio ir grįžęs. Po poros dienų jis nustebęs, kai rado savo laikraštį išspausdintą pasikalbėjimą su tais bėgliais, pasirašytą jo inicialais. Lietuvoje tokie kurozai nustojo kuriozų vardo. Tai kasdieninis įvykis.

Profesorai ir rašytojai apie savo vardus po įvairiais pareiškimais patiria post factum. Šitai tenka turėti galvoje, iš šalies vertinant Lietuvoje likusių viešąjį pasireiškimą.

Bažnyčia 1945 m. buvo palyginti toleruojama, bet jau 1946 m. prasidėjo stiprus persekiojimas. Žinios apie vyskupų suėmimus, apie 80 kunigų depor-

taciją, apie bažnyčių apdėjimą mokesčiais — visiškai teisingos. Vidutinė parapijos bažnyčia turi mokėti apie 180.000 rb. (senųjų, dabar 18.000). Prienuose, Biržuose evangelikų bažnyčios paverstos arkliedėm. 1946 m. Kalėdas buvo uždrausta švęsti. Draudimas nepasisekė.

Gyventojų judėjimas

senuoju statistikos sudarytojų vardu variant, yra labai gyvas. Deportacijos vyksta planingai, sistematingai. Seniau minėtas skaičius 2000-3000 mėnesiui — gana teisingas.

Nuo 1944 ligi 1947 m. pabaišgos deportuota 120.000.

Deportuojami dabar daugumas prie Uralo į šiaurinę sritį. Deportavimo metodai — tie patys. Apie juos buvo jau rašyta. Vadinamų masinių deportavimų ligi 1947 m. galo nebuvo. Gausiai vežė betgi iš Suvalkijos 1947 m. rugpiūčio-lapkričio mėnesiais. Bet ir dabartinis vežimas iš esmės yra masinis, nes išvežamos masės žmonių. Tik jis dabar yra baisnis, nes planingesnis, apgalvotas, atrinktas.

Partizanų ir ryšių su partizanų veikla sunaikintų ir deportuotų civilių žmonių yra iki 25.000.

Į Lenkijos sritis repatrijavo 140.000.

Į deportuotųjų, o ypač į repatrijavusių į Lenkiją vietą atgabunami rusai. Jiems kaime išgyventi sunku. Partizanų veiklos dėka jų procentas labai nežymus. Bet miestuose jų daugėja. Vilniuje viso gyventojų 160.000; iš jų 27 proc. rusų, Kaune 126.000 gyventojų, rusų tarp jų 35 proc. Tai vis medžiaga valdančiojo aparato elitui sudaryti.

70 proc. partijos ir administracinio aparato jau rusai. Vietom net apylinkės komitetam vadovauja rusai.

Zydų Lietuvoje daugumas atkeliavo iš Rusijos. Išikūrė Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose. Jų yra apie 14.000. Daugumas dirba sovietų okupacinių įstaigų aparate.

Plūsta iš Rusijos taip pat "beprizorninkai" ir "miešočininkai". Antrieji prisielgetauja, prisiskabo varpų ir vėl leidžiasi atgal į Rusiją. Pirmieji yra didesnis krašto gyventojam pavojus. Jie liekasi krašte ir sudaro daugiausia kriminalistinių elementą. Sovietinė sistema yra išmokusi bezprizorninkus sunaudoti savo galybės aparatui: juos verbuoja į enkavedistus. Tam darbai jie psichologiškai yra parengti, nes jie neturi jokio sentimentų tėvam ar kitiem šeimos nariam; tas naturalusis šeimos ryšys jų psichikoje yra suardytas; jie jaučia pagiežą visai kitai visuomenei, kuri juos kaip šunytis buvo išmetusi į gatves ir šiukšlynus. Čia yra sovietiniam žmogui sukūrti puikiausia medžiaga. Jis ir valdo sovietų įtakoj esančius kraštus.

Pasirodo Lietuvoje ir iš vakarų pusės elgetautųjų — iš Rytprusių, net iš Karaliaučiaus.

Fraternizacijos su atėjūnais okupantais kaime visai nežymu. Daugiau jos, nei pirmos okupacijos metu miestuose. Patys aukštieji pareigūnai čia duoda "pavyzdį" (žiugžda rusų vedes). Bet masė lieka atspari ir gryna.

(Bus daugiau)

(Eltos Biuletenis)

Maistas i Europa per VIENA SAVAITĖ SAFE

SAVE A FRIEND IN EUROPE, Inc.

Montrealo skyrius — 1410 Stanley Street, Montreal, P.Q., Canada. — Tel.: HA. 4276

Kaip veikia SAFE? Už kiekvienus \$10.05 kuriuos prisiųsite, SAFE pasiųs jums vieną Skulbos Orderį. Jame jus įrašysite siuntinio gavėjo vardą ir adresą ir pasiųsite oro paštu į Europą. Gavėjas jį pasieks per vieną savaitę ar greičiau. Orderio gavėjas kreipsis į vieną iš Paskirstymo Centrų Vokietijoje, kurie surašyti antroje orderio pusėje, ir jam tuojau pat bus išduotas SAFE pakietas.

Jeigu gavėjas pats negali nuvykti į Paskirstymo Centrą, jis gali įgalioti kitą, padėdamas savo parašą antroje orderio pusėje.

Be visiems gerai žinomo standartinio siuntinio 21 sv. už \$10.05, mes turime sandėliuose Vokietijoje ir Austrijoje siuntinius po

- 1) 11 sv. rafinuoto cukraus už.....\$ 2.45
- 2) 16½ sv. grynų taukų už.....\$12.55

Papildomas mokestis Berline ir Rusų zonoje:

- Standartiniam siuntiniui\$1.00
Cukraus ir taukų siuntiniams po\$0.50

Užsakydami visada nurodykite zoną

SAFE maisto siuntiniai jau ten vietoje ir laukia jūsų užsakymų! Apie šimtą Paskirstymo Centrų Vokietijoje! Rašykite sekantį užsakymą (angliškai arba vokiškai):

SAFE, Inc., 1410 Stanley Street, Room 903, Montreal, P.Q., Canada — Phone: HA. 4276

Enclosed is Money Order for Dollars (\$.....) for which please send me Speed Vouchers at \$10.05 each, subject to usual SAFE conditions.

Please print YOUR name and address

NAME

STREET AND NUMBER

CITY AND STATE

DO NOT WRITE HERE

CARITAS (Šveicarų Labdaros Centro) Atstovai.

SIUNTINIO TURINYS

(21 sv. virš 40.000 kalorijų)

4 sv. margarino	2 sv. mėsos,
1 sv. Kavos,	2 sv. ryžių,
5 sv. kviet. miltų	2 sv. cukraus,
1 sv. marmalado,	½ sv. kakavos,
2 sv. aviž. maisto,	1 sv. kond. pieno
1 sv. pieno šokolado.	

Paruošti siuntiniai gaunami visuose didesniuose miestuose

VOKIETIJOJE ir AUSTRIJOJE

Tariamasi ir su kitais kraštais.

Please check Country and Zone below:

AUSTRIA - ALL ZONES

GERMANY
 BERLIN (all sectors)

AMERICAN ZONE

BRITISH ZONE

FRENCH ZONE

Or print name of City and Country here.

Kalėdiniai siuntiniai Pasirinkimas Europai

Kaina: \$14.60 visoms Vokietijos zon, Austrijai ir Prancūzijai.

TURINYS: virš 27 svarų žemiau nurodyto maisto.

PRISTATYMAS: užsakymai Kalėdoms turi būti gauti ne vėliau lapkričio mėnesio 27 dienos.

INFORMACIJA: prisiųskite gavėjo vardą ir adresą. SAFE pati praneš jam apie siuntinį ir pakvitus jį pasiųsti užsakymą

Turinys:

Svoris:

1 dėžė baltų kalėdinių žvakių	8.8 oz.
8 žvakių laikytuvai	3½ oz.
1 dėžutė lukro	0.7 oz.
1 dėžė bičių medaus	1 sv. 1 oz.
1 dėžė marmelado	2 sv. 3 oz.
1 dėžė kakao	1 sv. 1 oz.
Kvietinių miltų	4 sv. 6 oz.
Cukraus	3 sv. 4½ oz
2 dėžutės kondensuoto pieno	2 sv. 3 oz.
Riešutų sviesto	1 sv. 1 oz.
Migdolų	8.4/5 oz.
Vaisių	8.4/5 oz.
Prieskonių	3½ oz.
Džiovintų kiaušinių	3½ oz.
Pietūs "Roco" susideda iš 1 dėž. mėsos ir 1 dėž. baltų pupelių	1 3/4 sv.
1 dėžutė jautienos mėsos	12 oz.
1 dėžutė dešrų	12½ oz.
Geriausio daniško margarino	1 sv. 1 oz.
Ryžių	1 sv. 1 oz.
Makaronų	1 sv.
1 dėžutė sardinkų alyvoje	4 1/5 oz.
Nedegintos kavos	1 sv. 1 oz.
Isomalto	2.1 oz.
Šokolado plytelėmis	10½ oz.
1 dėž. grietininio sūrio	8 oz.
1 "Caritas" kalendorius	3½ oz.

Nelauk — užsakyk tuojau. Prašome aiškiai užrašyti abu adresus: gavėjo ir užsakytojo. Rašykite mums angliškai ar vokiškai

"SAFE" Montreal Branch

1410 Stanley Street, Room 903, Tel. HA.4276, Montreal, P. Q

Tremtiniai ir Kaledu sventes

Prieš kiek laiko Chicagoj įkurta tremtinių pagalbos akcinė bendrovė AID OVERSEAS, Inc. 4851 So. Ashland Ave. Chicago 9, Ill. Ši akcinė bendrovė suorganizuota bendromis pastangomis naujai atvykusių ir vietos lietuvių. AID OVERSEAS, Inc. patarnauja letuviškajai visuomenei keliais būdais, kaip tai: siunčia siuntinius tremtinams, užpldo tremtinams atsikviesių blankus, teikia plačias informacijas ir t.t.

AID OVERSEAS, Inc. maisto siuntiniai labai rūpestingai paruošti, kuriuose yra pats reikalingiausias tremtinams maistas. Platus siuntinių pasirinkimas, žemos kainos, nuolaida organizacijoms ir daugiau iš karto užsakantiems — teikia gerą progą šelpiantiesiems ir šelpiamiesiems.

Artinant Kalėdų šventėms tegul kiekvienas iš mūsų neužmiršta ir tų nelaimingų savo tautiečių tremtinių. Tegul iš mūsų kiekvienas ar tai gimi nei, ar tai draugai, ar ir visai nepaž. stamam pasifundžia Kalėdų šventėms maisto pakietuką. Tegul ir mūsų tautiečiai tremtiniai pajunta, kad ir jiems atėjo šventės.

AID OVERSEAS, Inc. bendrovės nariai praėjusios savaitės posėdy ilgiai ir išsamiai svarstė pagalbos reikalą tremtinams šv. Kalėdų ir žiemos metu. Vienbalsiai buvo nutarta duoti paginimus visiems asmenims, kurie siunčia ar siųs maisto siuntinius tremtinams per AID OVERSEAS, Inc. bendrovę. Tutorimas yra sekantis: "Visi AID OVERSEAS, Inc. maisto pakietai, skelbiami "Drauge", "Nau-

PRANEŠIMAS

ijenose", "Sandaroje", "Ne priklausomoje Lietuvoje", per Margučio radiją ir kitur atpiginti 25 centus kiekvienas visam šių metų lapkričio mėnesiui. Užsakytojas, noris pasinaudoti papiginiu, turi ant laiško ar užsakymo lapelio pažymėti "DP" raides. Nutarimo tikslas: palengvinti užsakytojams sušelpiti didesnį kiekį mūsų tautiečių tremtyje".

Paaikškinimas: kaip matome, papiginimas galioja per visą lapkričio mėn. Visi, kas nori, kad kalėdinė dovana tikrai pasiektų tremtinių šventėms, užsakymą turi paduoti ne vėliau gruodžio mėn. 3 d., nes prieš šventes visose įstaigose darbo padaugėja ir nebespėjama laiku atlikti.

Dėlto šventinius užsakymus prašome daryti keliomis dienomis anksčiau.

Asmenims ir organizacijoms, užsakantiems didesnį pakietų skaičių, iš karto, be šitos, duodama dar ir antroji nuolaida kaip skelbiama, bendra tvarka pagal užsakymų dydį. Dėl antrosios nuolaidos reikia tartis atskirai (raštu arba asmeniškai). Abiem nuolaidom gauti reikia užsakyti ne mažiau 10 pakietų iš karto.

Papiginimas galioja tik siunčiant tremtinams. Kadangi iš pavardės nėra įmanoma nustatyti kas tremtinys, kas ne, tai praktiškai papiginimą gaus kiekvienas užsakytojas, jei ant užsakymo laiško ar lapelio bus pažymėta "DP".

AID OVERSEAS, Inc. vi-

sam lapkričio mėnesiui atsiskako nuo bet kokio pelno, viską aukodama tremtinių švenčių pagerinimui. Dėlto tikime, kad plačiosios lietuvių masės pasinaudos suteiktomis lengvatomis ir pastiprins jau 5-tas šv. Kalėdas švenčiamas tremtyje mūsų tautiečiams. Mūsų visų šūkis lapkričio mėnesiui tegu būna: "Padėkime tremtinių bent Kalėdoms!"

Pastaba: Atskirai nei asmenims nei organizacijoms nebus pranešinėjama. Malonėkite šį pranešimą išsikirpti ir vadovautis.

Su lietuviškais linkėjimais,
AID OVERSEAS, Inc.,
4851 So Ashland Ave.,
Chicago 9, Ill.

1948 m. spalio mėn. 28 d.

PADEKOS

PADEKA

Ponams Jonui ir Veronikai Liaukiavičiams, Povilui Liaukiavičiui ir ponai Liaukiavičienei už tikrai malonų lietuvišką vaišingumą reiškiamė nuoširdžią padėką.

A. Lajukas, J. Tamulis.

PADEKA

Ponams Jonui ir Veronikai Liaukiavičiams, kurių pagalba atvykau į Kanadą, širdingai dėkoju.

Juozas Boreiša.

LAIŠKAI

"Nepr. Lietuvos" redakcijoje yra laišškai: Andriui Baltrušaičiui, Alfonsui Lukošui, Juozui Norvaišai, Gražinai Merkelytei, Broniui Augustinui, Petriui Strazdui, Stasiui Tolvaišai ir Petriui Kripui.

"Nepr. Lietuvos" prenumeratoriams laišškai tuoj pat išsiuntinėjami veltui pagal kartotekoje turimus adresus. Vėsi kiti, kuriuos skelbiame ir kurie nėra mūsų prenumeratoriai, prašome prisųsti administracijai po \$0.50 skelbimo ir persiuntimo išlaidoms padengti. Galima sųsti pašto ženklais.

Administracija.

PAIEŠKOJIMAI

Gyvenantiems Kanadoje paieškojimų kaina — 50 ct. Atsilyginti siunčiant skelbimą. Galima ir pašto ženklais. Neapmokėti paieškojimai nededami.

— Babušis Antanas, Babušis Pranas ir Babušytė, kilę iš Kudirkos Naumiesčio, Sakų apskr., į Kanadą atvykę tarp 1914-39 m. Ieško Jonas Grauskas The Croft Brockenthwaite Lane, Pannal, near Harrogate Yorks England.

— Pilkauskas Povilas, atvykęs iš Vokietijos. Ieško Katinas Stasys Hirnam M. Hostel N. R. Aberdare Slams. S. Wales, Great Britain.

— Radvilas Jonas iš Liaurikių km., Tauragės apskr. Ieško Marijona Žičkutė-Petrailienė iš Lauraičių km., Tauragės apskr., dabar gyvena (13a) Eichstatt Rebendorf DP Camp Germany US Zone.

— Kekštas Stasys. Ieško Antanas Mikoliūnas 1352 Labor Supervision Co 8761 Labor Service Co APO US Army c.o. Postmaster NY, NY.

— Kuzenavičiūtė Marijona kilusi iš Rusiūnių km., Ziezmarių v., Trakų apskr. į Kanadą išvykusi 1925-26 m. Ieško pusseserė Stanislava Sirvienė Bačkauskaitė kilusi iš Ziezmarių m., Trakų apskr., dabar gyv. Vokietijoje, Muenchen, Freimann SS Kaserne, C V 41. USA Zone.

— Masekaitė Marijona, kilusi iš Plungės v. Ieško Petras Grauslys, Kirkland Lake Main St., 19, Ont.

— Prasevičiūtė, kilusi iš Kauno, į Kanadą atvykusi 1938 m. Ieško Balto kas Klemensas, Elvingen bei Remieh, Grand Duché de Luxembourg, Europe.

— Simanavičius Pranas, sūnus Antano, gimęs Bliūdžių k., Raseinių apskr., Kanadon iš-

vykęs 1924-25 m. Ieško Julius Grimas, Full Sutton Hostel, Staufford Bridge, near York, England.

— Jokubaitis Pranas, į Kanadą išvykęs 1918-22 m. ir Domas Jokubaitis, į Kanadą išvykęs 1932-34 m. Abu kilę iš Raseinių apskr., Kelmės v., Daujočių km. Ieško Vaelovas Meškauskas, Waterschev, Limburg, Boschlaan 15, Belgium, Europe.

— Urmonas Jonas, į Kanadą atvykęs prieš Pirmąjį Pasaulinį karą, kilęs iš Meilionių km., Pašvitinio v., Ieško Petras Bernotas, Bissett, Man.

— Grigaitis Domininkas, iš Imbarės km., Salantų v., 1926 m. išvykęs Kanadon. Ieško Monika Jasaitė-Eidimtienė iš Gedgaudžių km., Salantų v. Atsiliepti šiuo adresu: V. Balsys, Eagle Lake P.O. Hydro Camp 2, Ont.

— Petrauskas Ignas, neseniai atvykęs į Kanadą. Ieško: Povilas Petrulionis, R R 1 Mt. Brydges, Ont.

— Bučys Jonas ir Baltrušaitis Antanas. Ieško: Mačiulis Andrius, gyv. Central Patriča, Ont.

— Ūselis Domininkas, kilęs iš Kialakiškės km., Svėkšnos v., Tauragės apskr. Kanadon išvykęs 1925-30 m. Ieško: Juzefa Gedminaitė Strazdienė, gyv. (23) Oldenburg i Old., Post Ofen, Lithuanian DP Camp Wehnen, British Zone, Germany.

— Pusseseitė Uronaitė Požė, dukte Juozo ir Angelės Urbonų iš Avižių km., Dusetų v. Kanadon išvykusi 1936 m. pas sužadėtinį siuvėją Antanavičių. Ieško Elena Namajūnaitė Karalienė, kilusi iš Avižių km., Dusetų v., dabar gyv. (23) Oldenburg i Old., Post Ofen, Lithuanian DP Camp Wehnen, British Zone, Germany.

CRANK GRINDING CYLINDER BORING
J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St.
corner St. Catherine

FRontenac 0879

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ZINOMAS

LAI DOTUVIU

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Neuzmirsk Padeti Tremtiniui!

AID OVERSEAS, INC., 4851 S. ASHLAND AVE., CHICAGO 9, III.

AID OVERSEAS, INC. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimų. Jei adresatas nesurandamas, pinigai gražinami siuntėjui. Pristatymas trunka tarp 12-18 dienų, žiūrint į kur siuntinys eina. Siųsdami čekį ar pinigų orderį AIŠKIAI PARAŠYKITE SAVO IR GAVĖJO ADRESĄ, PAKIETŲ NUMERIUS IR JŲ KAINAS. AID OVERSEAS, INC. maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčia mi AIR MAIL-SPECIAL DELIVERY. Maisto paruošimas yra agrikultūros ir sveikatos departamentų priežiūroje. Pavieniams asmenims ir organizacijoms, užsakant iš karto didesnį siuntinių skaičių, duodama nuolaida.

SIUNTINYS Nr. 1—\$7.60
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bekono
1 sv. 2 ozs. margarino

SIUNTINYS Nr. 2—\$7.20
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. margarino
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bekono
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 3—\$7.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. 3 ozs. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 4—\$7.10
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. degintos kavos

1 sv. 2 ozs. margarino
1 sv. 1 ozs. šokolado
2 gabalai tualetinio muilo
14 ozs. (1 dėž.) kond. pieno

SIUNTINYS Nr. 5—\$5.50
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. presuoto marmelado
2 sv. degintos kavos
2 sv. 3 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. margarino

SIUNTINYS Nr. 6—\$2.80
8 sv. 13 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 7—\$7.20
3 sv. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. 3 ozs. margarino
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bekono

SIUNTINYS Nr. 8—\$2.95
5 sv. kvietinių miltų
4 sv. 7 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 9—\$4.95
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
1 sv. kakavos
4 sv. 7 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 10—\$6.80
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. 3 ozs. margarino
2 sv. kavos
1 sv. 1 ozs. šokolado

SIUNTINYS Nr. 11—\$3.95
4 sv. kavos
4 sv. 7 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. miežinių kruopų

SIUNTINYS Nr. 12—\$5.95
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
3 sv. kavos
2 sv. 3 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 13—\$5.30
1 sv. 2 ozs. kiaulinių taukų
1 sv. 2 ozs. margarino
1 sv. presuoto marmelado
1 sv. 2 ozs. sirupo
2 sv. 3 ozs. cukraus
2 sv. 3 ozs. ryžių
1/2 sv. kakavos
1 dėž. kond. grietinės

SIUNTINYS Nr. 14—\$6.40
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. presuoto marmelado
2 sv. 3 ozs. cukraus
1 sv. 3 ozs. margarino
1 sv. 3 ozs. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo

SIUNTINYS Nr. 15—\$5.50
1 sv. 2 ozs. margarino
1 sv. 2 ozs. sirupo
1 sv. presuoto marmelado
1 dėžutė kepeninės pastos
1 sv. kavos
2 sv. 3 ozs. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo
1 sv. miežinių kruopų
1 dėžutė kond. grietinės
1/2 sv. kakavos
1/2 sv. saldinių "bonbon"

SIUNTINYS Nr. 16—\$5.25
1 sv. 2 ozs. kiaulinių taukų
1 sv. rūkytų lašinių
1 sv. 2 ozs. margarino

1 sv. presuoto marmelado
1 sv. kavos
4 sv. 7 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 17—\$5.45
1 sv. 2 ozs. kiaulinių taukų
1 sv. 2 ozs. margarino
1 sv. presuoto marmelado
1 sv. degintos kavos
1 sv. 2 ozs. miežinių kruopų
2 sv. 3 ozs. sūrio
2 sv. 3 ozs. cukraus

SIUNTINYS Nr. 18—\$5.60
4 sv. rūkytų lašinių
4 sv. 7 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. margarino

SIUNTINYS Nr. 19—\$9.95
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bekono
2 sv. 3 ozs. margarino
2 sv. presuoto marmelado
4 sv. kavos
4 sv. 7 ozs. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo

SIUNTINYS Nr. 20—\$7.80
4 sv. 7 ozs. margarino
4 sv. 7 ozs. cukraus
4 sv. kavos
3 sv. 5 ozs. miežinių kruopų
2 sv. presuoto marmelado
2 sv. kvietinių miltų

PASTABA: Cia nustatytos kainos siuntiniams į Vokietiją; siunčiami į kitus kraštus reikia pridėti 40 centų už kiekvieną siuntinį specialioms išlaidoms padengti.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuviu Laikraštis

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas

Leidžia: Kanados Lietuviu Centro Taryba

Published by: Lithuanian League of Canada

Prnumerata Metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$3.00 Canada \$3.00
Uzsieny 3.50 Other Countries 3.50

REDAKCIJOS ADRESAS

3 Fourth Ave, Ville LaSalle, Montreal, Que., Canada
Telefonas: TR. 9735

MONTREALO ZINIOS

VEDA K.L.T. BENDRADAR- BIAI

Lapkričio mėn. 6 d. 10 val. Lietuvių Parapijos bažnyčioje įvyks Janinos Vienožinskaitės ir Jono Adomonio jungtuvės. Šliubą duos kun. A. Vilkaitis.

Džiugu pranešti tą žinią visuomenei dar ir dėlto, kad abu jaunavedžiai yra aktyvūs K. L. T. darbuotojai. Kas nepažįsta Montrealo Janinos Vienožinskaitės, sugebėjusios sukurti veiklią meno mėgėjų grupę, sėkmingai pasirodžiusią ne tik Montrealo visuomenei, bet ir įvairiems kanadienčių subvimmams.

J. Vienožinskaitė Kauno universitete yra baigusi Teisų fakultetą ir Kauno konservatorijoje dainavimo klasę. Jos tėvus bolshevikai išvežė į Sibirą, vienas brolis tebėra tremtyje Vokietijoje, o antras liko Lietuvoje.

Jonas Adomonis montrealiečiams mažiau pažįstamas, kadangi tik neseniai atvyko užbaigęs darbo sutartį iš Val d'Or aukso kasyklų. Jis buvo aktyvus K.L.T. Val d'Or skyriaus valdybos narys, daug prisidėjęs prie nepaprastai nusėkusio "Nepr. Lietuvos" byvės šerų ir laikraščio platinimo vajuus.

Pas p. Kazakevičius, Verdune, nuotakas draugės suruošė p. Vienožinskaitėi staigmeną — "shower" vakarą. Darlyvavo apie 40 jos prietelių. Pobūvio metu nuotakai buvo įreikta daugybė puikių dovanų.

Linkime jaunajai porai geriausios sėkmės šeimyniniame gyvenime ir tikimės, kad jie ir toliau pasiliks aktyviais K.L.T. bendradarbiais.

ANGLŲ KALEOS KURSAI

Organizuojami nauji anglų kalbos kursai Westmount rajone, 4411 Cote des Neiges Rd. Jie bus labai patogūs gyvenantiems čia (Westmount (ant kalno), Hampstead, Mount Royal, Snowdon ir Outremont

KIEKVIENAM pranešusiam savo adresą bus oro paštu iš Vokietijos atsiųsti tremtyje išleisti ir dabar gaunami lietuviškų knygų ir kitos spaudos sąrašai su kainomis.

Rašykite: E. Gedgaudas, Fellbach, b. Stuttgart, Bahnhofstr. 147, U. S. Zone, Germany.

2820 ALLARD ST., Tel. TRenmore 1135
Montreal 20.

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiastus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda gražnę išvaizdą.

Taipgi valome visokias rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfield), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekviena orderį pajimame iš namų ir pristatome į namus.

Už musu atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai)

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučiūnas A. Majauskas J. Matulaitis

TOBULINAMAS K.L.T. STATUTAS

K.L.T. statutas komisijos jau peržiūrėtas. Galutiną suredagavimą sutiko pasimti teisėtininkas Dr. St. Daukša.

Statutą redaguojant bus panaudota neseniai iš VLIKo pirmininko gauta Pasaulinės Lietuvių Bendruomenės konstitucija.

STEIGIAMAS SKAUTŲ DRAUGOVĖ

Skautybė — geriausia jaunimo mokykla. Įvairūs skautų pratimai, pobūviai ir žaidimai nejučiomis sudomina vaiką ir apsaugo jį nuo blogų gatvės gyvenimo pavojų.

Lapkričio mėn. 7 dieną, sekmadienį, 4 val. Lietuvių Sveicinėje (pas p. Matulį), 7682 Edward St., Ville LaSalle, šaukiamas steigiamasis skautų draugovės susirinkimas. Kviečiami atvykti visi jaunuoliai ir jaunulės tarp 8 ir 17 metų.

Sueigą praves psktn. I. Ke-mežytė. Numatoma suruošti vaikams Kalėdų eglutė.

Skautas.

PERKA ŠERUS

ŠERŲ UŽ \$760

K.L.T. Val d'Or sk. jau nupirko šerų už \$760! Iki galo metų skyrius nusistatęs nupirkti šerų už \$1000. Ar tai ne organizacinis stebūklas? Skyrius su vos virš 100 narių sugebėjo taip sėkmingai pravesiti šerų platinimo vaju, kad net "N.L." perkėlimą į savo spaustuvę tenka laikyti žymia dalimi Val d'Or skyriaus nuopelnu.

Neseniai Val d'Or skyrius vėl prisiuntė šimtą dolerių už nupirktus šerus sekančių skyriaus narių:

Po \$20.:

Hesas Bronius, Gureckas Antanas, Benetis Juozas, Žirinskas Jonas, Gedvilas Pranas.

Po \$10.:

Šurkus Vladas, Čepukas Jonas, Mačiukas Julius, Rimkevičius Jonas.

K.L.T. Val d'Or skyriui ir jo veikliajai valdybai "Nepr. Lietuva" reiškia nuoširdžią padėką ir tikisi, kad gražus jo pavyzdys paskatins tuo keliu eiti ir kitus skyrius.

ŠERŲ UŽ \$60

K.L.T. Kirkland Lake skyriaus nariai nupirko po vieną "NL" šerą — po \$10:

Juozas Petronis, Vincas Vairaitis, Vacius Pašlys, Algirdas Streimikis, Mindaugas Šeimis ir Kazys Tuba.

Be to, eilė narių yra pasižadėję šerus nupirkti artimoje ateityje.

Pirkusiems šerus "NL" reiškia nuoširdžią padėką.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

"Nepr. Lietuvos" Nr. 17 skelbiant Val d'Or K.L.T. skyriaus narių, pirkusių šerus pavardes, išbrovė nemalonį klaidą:

Pirko šerą už \$10 ne Povilas Grinius, bet Povilas Girnius.

Poną P. Girnių už įvykusią klaidą labai atsiprašome.

Redakcija.

ISIGYKITE VERTINGĄ KNYGĄ

Buv. Lietuvos Respublikos Prezidento Dr. Kazio Griniaus "Atsiminimai ir Mintys" I d. Kaina \$1.50.

Užsakyti: K. Grigaitis, Atlas Constructon Co. Moor Lake, Ont.

RUOŠKITĖS

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"
VAJAUS ATIDARYMO

KONCERTUI

Š.m. LAPKRIČIO MĖN. 21 d.

Koncertas įvyks ukrainiečių salėje, 1770 Centre Street, Point St. Charles. Programoje vaidinimas, monologai, tautiniai šokiai, dainos, loterijos, bufetas, šokiai etc.

Pranesimas visuomenei

Norėčiau visiems savo klientams pranešti, kad nuo spalio mėn. 11-tos dienos persikeliu savo raštinę į namus, kurių adresą ir telefono numerį rasite skelbime.

Pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais raštinė bus visuomet atdara nuo 7.00 iki 10.00 val. vak., kur savo reikalais galėsite kreiptis. Kitom dienom ar vakarais bus galima pasimatyti pagal susitarimą.

Dar norėčiau priminti visuomenei, ypatingai naujai atvykusiems Kanadon, kurie dar neturi atsargos sutaupyti, štai ką:

Kanadoje yra tokių valdiškų apdraudų, kokios veikė Europos valstybėse. Čia žmonės patys turi rūpintis savo ateitimi, ypatingai nelaimin-

guose atsitikimuose. Nelaimė nė vienam ieškoti nereikia, ji žmogų patinka visuomet ir visur. Todėl tiems, kurie pamiršta pasirūpinti savo ateitimi, kartais tenka labai skaudžiai nukentėti. Žmogus būdamas sveikas, visai nepagalvoja, kad rytoj ar už savaitės su juo gali kas nors negeistino atsitikti. Blogiausia, kada nelaimė ištinka šeimos galvą, kurs turi uždirbti pragyvenimą visai šeimai. Jam susirgus, susižeidus ar mirus, visa šeima atsiduria tragiškojo padėtyje. Žmogus laiku apsidraudęs nuo ligos ar nelaimingų atsitikimų kartu taupo savo pinigus. Mat, tam tikruose apdraudose planuose, nelaimė nevykus per tam tikrą laiką, pinigai gražinami su nuošimčiais. Tuo pačiu laiku toka apdrauda užtikrina sau ir savo šeimynai lamingą rytojų. Todėl pakartotinai primenu jums: nelaukite kol nelaimė ištiks nepasirengusius, kaip daugelį tų, kurie į savo ateitį nekreipė atitinkamo dėmesio, ir jų likimas buvo apgailėtinas. Kiekvienas pastatykite sau klausimą: šiandien aš dirbu ir gerai gyvenu, bet jei dėl kokios priežasties būčiau priverstas apleisti darbą, iš ko tada gyvenčiau?

Pas mus yra visokiųjų apdraudų rūšių iš kurių jūs visuomet galite vieną sau prisitaikyti. Patarnavimas ir sąžiningumas užtikrintas.

Pas mus yra visokiųjų apdraudų rūšių iš kurių jūs visuomet galite vieną sau prisitaikyti. Patarnavimas ir sąžiningumas užtikrintas.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame mūsų mieliems giminės p. p. Pakuliams, brangioms geradarėms ir geradariams: p.lei M. Arlauskaitėi, p. J. Vaškienei, p. J. Vaškiui ir p. A. Baltušniui už sudarymą mums galimybės atvykti Kanadon.

Jūsų, mielieji, gražių pastangų dėka mes tapome išgelbėti iš skurdaus ir sunkaus tremties gyvenimo ir laimingai atvykome gražion Kanadon.

Todėl dar kartą tariame Jums visiems nuoširdžiausią ačiū už visokeriopą paramą ir linkime geriausios sveikatos ir gražaus gyvenimo!

M. J. S. Pakuliai.

A. Norkeliūnas.

Knygu Leidykla Kanadoj "ATZALYNAS"

Rudens sezonui pradeda platinti vertinguosius savo leidinius:

1. B. Babrauskas. "LIETUVOS KELIU" I ir II dalis. Didelis formatas, 362 pusl. Vertingiausias mūsų liaudies ir žymiųjų rašytojų darbų rinkinys. Kiekvienam išeišvini įsigytina knyga. Kaina I-II dal. \$1.60
2. Alė Rūta-Nakaitė. "LIKIMO KELIU". Pirmoji žinomos rašytojos rinktinė novelių knyga \$0.80
3. J. Švaistas. "SIELA LAGAMINE". Iš nepriklausomybės laikų pažįstamo rašytojo naujausios novelės \$0.80
4. LIETUVA, ŠALIS MANO BRANGIOJI". Lietuvos vaizdų albumas su paaiškinimais anglų kalboje. Tinkamas kaip reprezentacinė dovana sveičiamiesiems. Gražus stalo papuošalas \$1.00
5. LIETUVOS ŽEMĖLAPIS. Keturių spalvų. Vidutinis formatas \$0.30
6. Tautos Zenklas VYTIS. Kambrinis formatas. (26 x 33 cm.) \$0.30
7. St. Zobarskas. "GANDRAS IR GANDRYTĖ" Spalvotos iliustracijos. Graži dovana mūsų mažiesiems. Gandro kelionė ir pergyvenimai anapus "geležinės uždangos". Knyga įdomi pasiskaityti ir suaugusiems \$0.50
8. B. Rutkūnas. "SPARNUS MAN META PAUKŠTĖS". Rinktinė poezija. \$0.50
9. "ANGLIŠKI PASIKALBĖJIMAI" II-ra papildyta laida. Kišeninis formatas. Kasdien naudojami, reikalingi sakiniai \$0.70

Nelkime ir šiais metais be lietuviškos knygos. Siųsdami užsakymą, laiškų galite siųsti ir pinigus. Organizacijų spaudos platintojams skiriama nuolaida. Rašykite šiandien:

"ATZALYNAS" 7655 Central e St. Ville LaSalle, Montreal 32 Canada.

"ATZALYNAS" turi Europoj žinomo laikraščio "Lietuvių Žodis" atstovybę. Prisiuntus \$4 laikraštis jus lankys nuo dabar ir išstisus ateinančius metus.

"SAULUTĖ" vaikų žurnalas. Atskiro numerio kaina \$0.20